

55504

Duhammo Življenje

JANUAR 1976

LA VIDA ESPIRITUAL

BUENOS AIRES

D 59964-a

Declaración Universal de los Derechos Humanos de las Naciones Unidas

Artículo 18. Toda persona tiene derecho a la libertad de pensamiento, de conciencia y de religión; este derecho incluye la libertad de cambiar de religión o de creencia, así como la libertad de manifestar su religión o su creencia, individual o colectivamente, tanto en público como en privado, por la enseñanza, la práctica, el culto y la observancia.

Artículo 19. Todo individuo tiene derecho a la libertad de opinión y de expresión; este derecho incluye el de no ser molestado a causa de sus opiniones, el de investigar y recibir informaciones y opiniones, y el de difundirlas, sin limitaciones de fronteras, por cualquier medio de expresión.

Artículo 20. 1. Toda persona tiene derecho a la libertad de reunión y de asociaciones pacíficas.

2. Nadie podrá ser obligado a pertenecer a una asociación.

(Continuará)

Naročnina „Duhovnega življenja“ za leto 1976

V novembru in decembru 1975 so se zaradi splošne inflacije v deželi povečali tudi tiskarski stroški za 70 odstotkov, za leto 1976 pa je uradno predvidena še 100 odstotna inflacija, ki pa bo verjetno še višja od predvidene.

Zaradi omenjenih dejstev je upravi „Duhovnega življenja“ težko določiti dokončno naročnino za l. 1976. Zaenkrat smo jo določili v višini 1.200 pesov, če bo šla pa inflacija še naprej, bomo morali v teku leta zvišati naročnino tudi mi, da bomo lahko v glavnem krili stroške, ki jih imamo z revijo.

Prosimo naročnike, da čimprej plačajo naročnino. Kdor ne more plačati naenkrat celotne naročnine, naj plača vsaj za pol leta. Prepričani smo, da nam bodo naši naročniki ostali zvesti tudi v sedanjih gospodarsko tako nestalnih časih.

uprava „Duhovnega življenja“

Pravo orožje miru

V svoji poslanici, ki jo je Pavel VI. objavil za prihodnji dan miru na dan 1. januarja l. 1976, govori o pravem orožju za mir. Obrača se na državne poglavarje, na predstavnike velikih mednarodnih ustanov, na politike, na državljane sveta, ki se navdušujejo za ideal vesoljnega bratstva, na člane verstev, ki pospešujejo prijateljstvo med ljudmi, in na nas kristjane, ki nam narekujeta mir na svetu naša vera in naša vesoljna ljubezen.

Papež prizna, da ga prešinja glede miru dvoje različnih čustev. Najprej gleda z zadoščanjem in z zaupanjem, kako napreduje ideja miru. Napreduje v zavesti človeštva in z njo se porajajo ustanove in organizacije za mir; vršijo se zborovanja, srečanja, kongresi, potovanja, organizirajo se sodelovanja in medsebojna pomoč.

Vendar, žal, opaža istočasno, da se krepijo in množijo pojavi, ki so nasprotni vsebini in ciljem miru. Omenja notranja nasprotja v narodih, pretirane nacionalizme, oboroževalno tekmo, nespravljive ideologije, gverilo in vojna žarišča, ki lahko izbruhnejo v strahotne vojne kontinentalnih razmerij.

Mir je dejansko sad nenehnega zdravljenja in potrebuje neprestanega in pametnega prizadevanja diplomacije, mednarodnega reda in pogajanj.

ZDRAVJA IN ZADOVOLJSTVA, MIRU IN
NAPREDKA, ČVRSTE NOTRANJE RASTI
IN OBILO BOŽJEGA BLAGOSLOVA TER
MARIJINEGA VARSTVA V LETU 1976
ŽELITA PRIJATELJSKO VSEM SVOJIM
DRAGIM SODELAVCEM, NAROČNIKOM
IN BRALCEM

uredništvo in uprava Duhovnega življenja

Kakšno je torej orožje miru? Groza pred nezaslišanimi in usodnimi vojnami, ki bi lahko razredčile ali uničile človeštvo? Otopelost vdanoosti spričo krivičnosti, ki jo povzročajo kolonializem, imperalizem ali revolucije? Preventivno in tajno orožje? Kapitalistično organizirano gospodarstvo, ki bo z lakoto prisililo človeka, da bo ostal podjarmljen in miren? Vasezagledana zgodovinska kultura, prepričana o lastni zmagoviti večnoveljavnosti? Kakšne čudovite organizacije, ki bi načrtovale in organizirale mednarodno življenje?

Vse to je nezanesljivo in krhko. Potrebno je drugačno orožje, orožje miru. Potrebno je moralno orožje, ki daje moč in ugled mednarodnemu pravu. Treba je spolnjevati pogodbe. Za sporne primere je treba uporabljati mednarodne ustanove za posvetovanje, razpravljanje, sklepanje. Pametno razoroževanje je drugo orožje miru, ki pa seveda ne sme biti enostransko in slepo ter naivno, ampak splošno pri vseh narodih in kajpada nadzorovano, drugače bi pomenilo uničenje lastne zaščitenosti. Nazadnje pa si je treba osvajati novo gledanje na življenje, ki temelji na evangeliju, novo gledanje na človeške odnose in bratsko sožitje med rasami, prepričanji, verstvi, narodi.

Če bi se zavest o vesoljnem bratstvu zmeraj bolj utirala pot v srce ljudi, bi bilo še potrebno oboroževanje? Civilizacija gre nasproti miru oborožena edinole z oljno vejico.

Oton Župančič

Slovenski strop

Slovenski strop izhaja iz kota,
od jaslic, od Betlehema,
od rojstva božjega,
od božiča.

Jaslice v kotu nad mizo,
mah in pastirčki, hlev in sveta družina in Betlehem,
na črnem stropu bele zvezde,
od zvezd zlati orehi,
in od največje zvezde, od najumetneje izrezljane
(otroci so se igrali, zato je tako umetna)
Sveti Duh.

Odhajali so sveti trije Kralji
za zvezdo repatico,
in jaslic ni več,
ali nad mizo je ostalo nebo
z zvezdami, orehi,
s Svetim Duhom,
in družina se zbira pod njim
leto in dan.

Da je meni izslikati slovensko sobo,
da mi je razdeliti slovenski strop
po umetnosti in narodni volji:
naši sobi središče je kot,
naš strop izvira iz kota,
naše leto iz božiča,
naša družina iz svete družine,
naša misel iz Svetega Duhá —
tako je hotel naš narod.

Bovec s Krnico in Svinjakom

Dokument argentinskih škofov

Ob sklepu svojega novembrskega zborovanja so argentinski škofje objavili dokument o položaju v deželi.

V njem izražajo, da se jasno zavedajo hudih političnih, gospodarskih, socialnih in duhovnih težav, ki jih doživlja ves narod, in jih zelo skrbi, da ne bi nakopičenje teh vsakovrstnih problemov porajalo nekakšno splošno občutje frustracije in obupanosti. Nevarno in škodljivo bi bilo, če bi se prepustili tej skušnjavi.

Kriza je globoka, vendar ne nujno nerešljiva. Lahko bo imela težke posledice za prihodnost, vendar je odvisno od vseh državljanov, da bi to krizo spremenili v proces očiščevanja, rasti in premagovanja ovir.

Vsi državljani morajo iskati bolj blagor celotnega naroda kot pa osebne koristi ali strankarske ugodnosti.

V politični družbi, katere namen je skupni blagor, se mora uveljaviti zavest o skupnem bratstvu kot najvišje načelo in je treba izločiti zadržanja in ideologije, ki tej nasprotujejo.

Položaj, ki ga doživljamo, nam narekuje, da odložimo napačni in neutemeljeni ponos in kot narod ponižno priznamo obstoječe stanje in odgovornost vseh za to krizo in skupno iščemo rešitev.

Škofje utemeljujejo svoje zaupanje v lepšo prihodnost Argentine s sledečimi razlogi: 1. Ljubezen naroda do domovine, ki ostaja neokrnjena in morda v težavah celó prečiščena. 2. Rezerve sposobnosti in poštenosti, ki jih hrani dežela kljub določenim stvarnostim, ki jih obžalujejo. 3. Čut narodnega bratstva, ki ga neurje nasilja, ki prekriva deželo, ni moglo uničiti. 4. Hrepenenje po socialni pravičnosti, ki obstaja kljub temu, da stvarno še daleč ni uresničena. 5. Krščansko gledanje na življenje, kljub materialističnemu in uživanjaželjnemu navalu na svet, v katerem živimo. 6. Nemirna in sposobna mladina, ki hoče prenovljeno domovino, čeprav ne dojema zmeraj prihodnosti kot nekaj dosegljivega. 7. Gotovost, da vstali Kristus, navzoč v človeku in v družbi, nenehno nudi resnico svojega evangelija in moč svoje zmagovite milosti za prenavljanje posameznikov in skupnosti.

Kot sredstva za prenovo človeka in družbe priporočajo škofje tudi molitev, post in miloščino.

Trikraljska meditacija

Dnevi so se krajšali v gnitju listja, v meglenem mraku, v dežjih in bojujočih se vetrovih. Iz jugozahodnih daljav so vnovič prihajala poročila o velikih poplavih. Reka je tam valila svoje narasle vode proti morju, a morje je vzkipevalo v plimi in jih vračalo kopnemu, da so se ljudje na čolnih zbegani umikali z domačij.

Na prvo adventno nedeljo je župnik oznanil na prižnici, da „se bo večerna zdravamarija odslej zvonila ob petih,“ kar se je potem tudi godilo. A farni zvon se je še ob drugačni uri oglašal, zakaj december s svojim nezdravim vremenom radodarno koplje jamo ljudem, ki so dozoreli.

Sveti Miklavž je s pisanim spremstvom že utonil v pozabo in božič se je bližal. Čakali smo ga napeto, saj je tik pred prazniki toliko dela, opravil in dolžnosti, da se srce kar stiska in se nič ne poteši ob misli, da je pred vrati daljše jutranje spanje.

„Vse, kar smo odlagali in je treba opraviti še pred koncem leta, moramo dohiteti zdaj, da bodo prazniki lepi. In tega zaostalega ni malo!“

Zato so bili tisti kratki, mračni

in mokri dnevi pošteno nabiti z delom.

V popolni utrujenosti, ki jo je prineslo živčno predpraznično vrvenje, izpolnjevanje zadnjih obveznosti, pospravljanje, nakupovanje, pisanje pisem in razglednic, in v občutju, da še zmerom ni vse pripravljeno za sladki počitek, sem sitno hodil po kuhinji, ko so otroci pričeli iz omar in predalov znašati gradivo za jaslice. Tako rad bi bil nekam šel, kam drugam; pekel me je podzavesten nemir, kakor da sem zdoma, v nepravem kraju. Rodil se je iz spominov... Pozabil sem, da sem zdaj vendar jaz steber, okoli katerega se zbirajo drugi; moram stati.

Danes gledam nazaj in vidim: trinajst dni je minilo od svetega večera. Tistikrat smo na omarici postavili jaslice. Mah je bil moker in težak. Svečke so veselo plapolale — a jaz v plamenčkih še nisem videl čistosti in spočitosti: vse se mi je zdelo prenagljeno — nisem bil še pripravljen. „Sveta noč, blažena noč“ je prihajala nekako mukoma v srce, kot da v njem ni več prostora za nežnost. Otroci so prižigali rake-

te, skakali vsi iz sebe od navdušenja in mahali z njimi — kar trepetal sem, kdaj bo kdo koga dregnil v obleko ali celo v oko. Vse mi je bilo še tuje, kot bi se bila prejšnji teži pridružila nova: še me je držal neusmiljeni Vsakdan, ki gleda le na naprej.

Šele na Štefanje si je utrlo pot v srce tisto mehko, po čudnem domotožju dišeče razpoloženje, tista sladka žalost ob spominu na priče detinstva, ki jih ni nikjer več — zakaj vse se je spremenilo. Vsak dan je pozvonil pismonoša: iz vsega sveta so prihajala voščila. Živčno sem izgrizljal jabolčne peške in mislil, koliko pisem bo treba še napisati, preden mine božični čas.

Ginljivost Silvestrovega mi ni prizanesla. Odpiral sem mapo za mapo in gledal, kaj se je nabralo v letu dni in mi samo dragoceni prostor žre. Jemal sem iz njih časniške izrezke, ki jih ne bom nikdar več bral in tudi potreboval ne, ker dan za dnem prihaja v hišo novo tako blago. Zatorej sem jih zmečkal in jih gledal v plameneči zmagi ognja in v odrešujočem niču pepela. Stara pošta, podobna ogrizku, osnutki za moja pisma, že davno izpuhteli, ves tisti papirnati drobiž, ki se mimogrede nabere v štirih letnih časih — vse sem mečkal in zraven užival, kot bi si iz srčne krvi izpihaval drobce prahu. Zvečer sem v cerkvi pri tedeumu čutil, da sem čist.

A ni bil občutek zmagoslavja.

Mislil sem na kače, ki so se v Rodinah plazile iz razuzdano rastoče gošče vsako pomlad bliže gret v bohotno travo — utesnjevale so najino sonce in nama grozile. Naposled je mama ušla iz tiste stiske, da je nikoli več ne prikličem, kače pa so ostale — vsako leto so mi bliže.

Nocoj smo jaslice spet razdrli. Najprej večerja, potem rožni venec. Otroci so klečali okoli mize in na sredi med njimi je gorela drobna svečka. . . edina luč v kuhinji. Vedno manjša je bila in z vedno večjo ljubeznijo so zrli vanjo. Ko je izzvenel rožni venec, je dogorela tudi ona. Dobili so še zadnje, do tega večera skrivane rakete in jih prižigali. Nato so z isto vnemo spet jemali v roke kipce ljudi in živali, zvezdo, hlev, kamne, kose, lepenke s podobami hiš jeruzalemskih in kar je še takega: vse so zavijali v papir in devali v škatlo. Mah je bil čisto suh in lahak, tako da se je že drobil. Pobrali smo ga na papir in odnesli v štedilnik; notvi je dolgo tiho žarel in ugašal v pepel.

Prostor na omarici je bil že spet prazen — in vrnil se je nanj z mapami nekdanji Vsakdan, ki gleda samo naprej. A jaz sem v srečo jokal po božiču, ki je minil. . . nov čisti praznik detinstva in nedolžnosti. Zakaj bolj in bolj vidim, kako se utrinjajo kaplje z drevesa in kako dragocen je že vsak dan, ki ga preživim.

Dnevi vnovič rastejo in to prvo nedeljo po Treh kraljih bo žup-

nik razglasil, da „se bo večerna zdravamarija odslej zvonila ob polšestih“. Od pobeljenih hribov na severu bo v rastoči svetlobi prihajala vasovat ledena zima. Cestne luči se bodo v ranih jutrih potresavale in po gladkem izbrušnem asfaltu bo ko smrtno preplašen dim poplesaval drobceni sneg. Zaloga v drvarnici bo kopnela in oznanjala, da je na pohodu nova pomlad. Vse staro bo zgorevalo v peči in nam grelo telesa.

Potem bo izbruhnila svetloba: Izola, pripeta na istrsko obalo, se bo vsako jutro pomlajala v zlati kopeli sonca. V barvah, gla-

sovih, vonjih in gomazenju se bo razodelo od spočitosti nabreklo življenje.

Že uhaja misel na poletje, ko bomo v žaru razkritosti koprneli po malem, srečnem svetu novega božiča. Vnovič mislim ob koncu leta prebrati dnevniške zapiske; ob spominu na tiste, ki danes še žive, tedaj pa jih ne bo več, ker bodo morali vse zapustiti in oditi, bom tiho gledal skozi okno na opusteli svet.

Kogar čas kruto peha naprej, srce pa mu živi od spominov, ta najbolj čuti, kako je življenje sen.

Franc Saleški Finžgar

Pred trikrat križanimi vrati

Tretji sveti večer. Na predvečer svetih Treh kraljev. Verne družine spet kropijo in kadijo po hiši. K temu obredu na tretji sveti večer še dodajo: nekdo od družine hodi s kadihom od vrat do vrat. Z blagoslovljeno kredo zaznamuje vsaka vrata s tremi križi; prav vsaka v hiši, v spalnici, v shrambi, v hlevu. Povsod se blestijo trije beli križi, ki jih ne sme zbrisati nobena roka. Le čas jih zamrača, da ginejo, dokler ne zginejo.

Taka in še mnogovrstna so

obredna praznovanja slovenskega naroda na ta tretji sveti večer — obredi polni skrivnostnega smisla. Postojmo samo pred križi na vratih. Trije so. Vsakemu stanu pišejo svoj križ.

Prvi križ gospodarju. Prvi je bil pri jaslicah gospodar, varuh svete Družine, Jožef. Previdnost mu je naložila težak križ. Ne bi bil ga zmogel, da se ni oprl na vero. Čudovito je bilo razodetje, kdo je Marija, zaročena mu devica, kdo to dete — Mesija zaželeli, pričakovani, ki bo Izraelce od-

Božje rojstvo

Kakor sonce skoz glaž gre,
glaž ta se ne razbije:
glej, tako je rojen bil
Jezus od Marije,
Kakor luč od luči gre,
sonce svojo svetlost spusti,
vendar v njem ostane:
glej, tako Bog od Boga gre,
Bog Oče Sinú rodí,
večno v njem prebiva.

(Anonimni avtor)

.....

drešil. In sedaj? Stanovanje v hlevu, negostoljubni Betlehem, ki ni imel prostora za sveto Družino. V možu se dviga odpor, da grozi: „Oj, ti mesto betlehemske, ki nis' nas hot'lo jerpergvat.“ Toda že se ga oklene nežnost Marije: „Marija ga potrošta ,saj večerje treba ni...“ Prvi križ gospodarju in ženi in vsej družini. Noben gospodar, nobena žena in ne družina ne gre skozi življenje razen s križem na rami. Vsaka pa se pod to težo ruši in trga, če ne zajema v najhujših trenutkih moči s križa.

Drugi križ pastirjem, za stan dninarja, hlapca, dekle, malega preprostega človeka — proletarca. Ta stan je drugi prihitel h jaslicam. To je stan preproste vere: brez knjig, brez učenosti, brez imenitnosti. Toda v njem tli večna želja po velikem, po čudežnem. Zato pastirjem Bog odpre

nebesa, božja svetloba jih obsije, angel zažari pred njimi. Oni verujejo, vstanejo, grede za božjim svitom, za lučjo, ki jim razodene več kot besede, ker jim vera gori v srcih in dušah. Tudi za te križi, življenje ga jim nalaga. Če nimajo uprtih oči v zvezdo, v kateri se blešči križ božjega Deteta, ne bodo prenesli teže življenja. Obup jih peha v upor, v besno zdivanje, a križa si vendar ne otresejo z rame. Vse revolucije so priča.

In tretji križ učenim. Modri so zvezdoslovci. Vse je preračunano, vse je izmerjeno: tek in čas zvezd na minute natančno. In glejte, neznana zvezda! Svojo pot ima, zoper vsa dognana pota drugih zvezd. Knjige odpro. Da, tu je beseda preroka Balaama: „Zvezda bo izšla iz rodu Judovega...“ „Poglejmo si,“ pravijo, „prepričajmo se!“ In so šli za zvezdo, našli Dete, ga molili in mu darovali zlata, kadile in mire.

Trije križi na naših vratih, trije simboli stanovom. Vsakemu stanu svoj križ: družini, delavcu, učenjaku — tudi dijaku.

Učeni trije Modri so nam pa vedno dokaz: Resnična in pravilna učenost ne more drugam kakor k Bogu. Morda res skozi zablode — tudi Modri so šli skozi puščavo — morda gre pot skozi slabo družbo — tudi Modri so bili pri krvniku Herodu. — Toda zadnja postaja odkritosrčne in resnične vede je vendarle — Bog.

Slovenska birma v Buenos Airesu

V slovenski skupnosti v Buenos Airesu je birma vsako drugo leto na praznik Kristusa Kralja. Zakrament potrditve je 23. novembra prejelo 70 birmank in 58 birmancev. Birmanska slovesnost je bila v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši. Birmal je delegat msgr. Anton Orehar, med

mašo pa je pel pevski zbor Gallus pod vodstvom dr. Julija Savellija, orglala pa je ga. Anka Gaserjeva. Pri birmanski maši so z birmovavcem somaševali slov. dušni pastirji Franc Bergant, Jože Guštin, Matija Lamovšek in dr. Alojzij Starec.

Birma v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši v Buenos Airesu na praznik Kristusa Kralja (23. 11. 1975), ki jo je podelil 128 birmancem, msgr. Anton Orehar. Na fotografiji od leve na desno: 1. vrsta: Gizela in Bernarda Šušteršič, Silva Adamič, Marjetka Krajnik, Alenka Čop, Metka Lampret, Adrijana Bujas, Monika Pérez in Elizabeta Rupnik.

2. vrsta: Kristina Grilj, Silva Lovšin, Cvetka Pregelj, Tatjana Medic, Marjana Poznič, Nevenka Magister, Rozka Snoj, Silvija in Lilijana Bohinc, Aleksandra Mugerli, Marta Smole, Elizabeta Miklavc, Mateja Hribar, Fani Vombergar, Marjana Vombergar, Gracijela Bukovec in Anica Vidmar.

3. vrsta: Elizabeta Levstik, Angelca Burja, Betka Jerovšek, Andrejka Vombergar, Veronika Vesler, Sonja Tomazin, Alenka Žebre, Andrejka Skvarča, Silviya Oblak, Alenka Zupanc, Irenka Vidmar, Regina Truden, Valentina Stražišcar, Sonja Zorko, Kristina Sušnik in Lucijana Hribar.

4. vrsta: Monika Vitrih, Ana Marija in Alenka Beltram, Pavlinka Voršič, Alenka Magister, Anica Pintar, Helena Klemenc, Klavdija Nosed, Veronika Razinger, Anica, Zalka in Katica Arnsšek in Irma Šušteršič.

5. vrsta: Francka Cukjači, Veronika Bras, Veronika Petkovšek, Veronika Mikelj, Andrejka Bitenc, Lučka Podboj, Milenka Beltram, Lučka Poznič, Mirjam Mehle, Vilma Vodnik, Kristina Žnidaršič, Marta Vodnik (foto M. Fink).

Birmanci z birmovavcem msgr. A. Oreharjem. Od leve na desno: 1. vrsta: Pavel Golmajer, Feliks in Aleksander Pustovrh, Rok Miklič, Pavel Uštar, Andrej Logar, Miha Andrejak, Jožko Jan in Janko Šmalc.

2. vrsta: Andrej Markož, Tomaž Gričar, Fabijan Kovačič, Pavel Brula, Tomaž Vžtrih, Rafko Ahlin, Štefan Burja, Evgen Klemenčič, Martin Križ, Albert Medic Bernard Močnik, Lejze Erjavec, Edi Radč.

3. vrsta: Miha Vilfan, Janez Šturm, Stanko Klobovs, Jani Oman, Marjan Petkovšek, Marko Avguštin, Vlado Klemenčič, Ivan Kočar, Jure Avguštin, Dimitrij Kokalj.

4. vrsta: Milan Magister, Jožko Beltram, Ivan Korčec, Andrej Kržišnik, Lukec Debevec, Artur Heller, Tomaž Grohar, Marjan Kastelic, Marcel Mikelj, Danijel Škraba, Peter Oblak in Franci Logar.

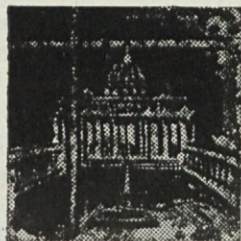
5. vrsta: Tinček in Tonček Javeršek, Andrej Koželnik, Aleksander Selan, Bogdan Magister, Andrej Poznič, Martin Magister, Franc Mugerli, Pavel Malovrh, Tonček Burja in Marko Jerovšek (foto Marko Fink)

Birma v krstu prerojenim daje neizrekljivi dar, samega Svetega Duha, ki jih obogati s posebno močjo. Po neizbrisnem znamenju tega zakramenta so popolneje povezani s sveto Cerkvijo in imajo še strožjo dolžnost, da kot resnične Kristusove priče hkrati z besedo in dejanjem razširjajo in branijo vero.

Zakrament sv. birme se podeljuje z maziljenjem s sv. krizmo na čelu med položitvijo roke in z besedami: „Sprejmi potrditev — dar Svetega Duha.“

Rim

v znamenju svetega leta

Boleče rane

Poseben odmev v katoliškem in tudi nekatoliškem časopisju je imel govor papeža Pavla VI. dne 14. maja 1975. Na ta dan je bila napovedana velika avdienca za romarje na trgu sv. Petra v Rimu. Toda velik naliv je prisilil prireditelje, da so to avdienco prenesli v cerkev sv. Petra in v dvorano za avdienco. Na obeh krajih je bilo navzočih nad 50.000 romarjev. Papež je imel ob tej priložnosti **izredno važen govor**, ki je bil v celoti objavljen v poluradnem vatikanskem glasilu „Osservatore Romano“, kar se dogaja le ob zelo važnih papeževih izjavah.

Papež je ob tej priložnosti govoril o **spravi znotraj Cerkve**. Med drugim je dejal: „Večno odprtim in bolečim ranam, ki jih povzroča mnogovrstna zgodovinska odcepitev velikih in častitljivih udov tega skrivnostnega Kristusovega telesa, ki je Cerkev, so se zdaj pridružile nove ostre rane, ki so jih zadali znotraj

Cerkve nekateri njeni sinovi **oporekovalci**, ki pravijo, da so ali konzervativci ali obnovitelji, ki so z zlorabo samolastnih obnoviteljskih kriterijev škodili pozitivni graditvi Cerkve same — v **skrivnosti njene edinosti**. Morda so pozabili na prosee besede apostola Pavla: „**Prosim vas, bratje, v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa, da govorite vsi isto stvar in da ni med vami razkolov, ampak da ste združeni v istem mišljenju in v istem čustvu.**“

Nato pojasnjuje papež, da je v nekaterih prevladalo osebno mnenje, ki pa je bilo sebično, nad stališčem, ki ga je proglasila Cerkev. S tem pa so vzeli Cerkvi spoštovanje, ki ga je uživala pri svojih sinovih in tudi pri tistih, ki so ji sicer tuji, s čimer so mnogim vzeli pogum za nove cerkvene in redovne poklice, so zastavili misijonski zagon in sploh njen napredek. — Zato poziva papež vernike, da naj tu na grobu sv. Petra potrdijo namero sprave in ohranijo edinost duha v vezi miru.

Novi svetniki in blaženi

V svetem letu je bilo razglašanih za blažene in svetnike izredno veliko število božjih služabnikov.

Razglasitev božjih služabnikov za blažene in blaženih za svetnike spada med najbolj veličastne manifestacije katoliške Cerkve. Ob takih priložnostih je cerkev sv. Petra v Rimu bajno razsvetljena in okrašena in zadevna liturgija je kar najbolj veličastna. Verjetno je papež Pavel VI. namenoma prihranil te razglasitve za sveto leto, da bi bilo teh razglasitev deležno čim večje število vernikov iz vsega sveta. Zato so bile te razglasitve porazdeljene na razne časovne dobe. Morda se v zgodovini katoliške Cerkve še ni zgodilo, da bi se takih razglasitev udeležile tako ogromne množice ljudi iz vsega sveta, kot se je to zgodilo v svetem letu 1975. Nekatero razglasitve so morali zaradi silnih množic romarjev prenesti iz cerkve sv. Petra, ki ima prostora do 50.000 ljudi, na trg sv. Petra, kjer je prostora za nad 200.000 ljudi.

V naslednjem želimo samo na kratko omeniti imena novih blaženih in svetnikov po datumih njihove razglasitve.

Dne 25. maja sta bila razglašena za svetnika dva Španca: blaženi **Juan Bautista de la Concepción** iz reda trinitarcev (1561—1613) ter blažena **Vicenta María López y Vicuña** (1847—

1890). Cerkev sv. Petra je bila nabit polna vernikov. Zlasti številni so bili Španci, mnogi v svojih lepih narodnih nošah. Tudi nad 100 Slovencev iz raznih delov domovine je bilo tedaj navzočih. Papež je prebral slovesni latinski obrazec ter v italijanskem in španskem jeziku poveličeval duhovno osebnost obeh novih svetnikov. Po slovesni sv. maši je papež — kot je to že običaj — opoldne na trgu sv. Petra zmolil z okna svoje študijske sobe Angelovo češčenje. Ob tej priložnosti je bil trg napolnjen do zadnjega kotička.

Dne 6. junija je bil razglašen za blaženega **Karl Hans Stech**, Nemec po rodu, ki pa je živel v Italiji in ustanovil redovno družbo sester usmiljenja.

Dne 14. septembra je bila razglašena za svetnico blažena **Elizabeth Anne Bayley vdova Seton**, ustanoviteljica prve ženske kongregacije v Združenih državah Amerike — to so redovnice usmiljenke sv. Jožefa. S tem so Združene države dobile svojo prvo svetnico.

Slovesno razglasitev so zaradi izredno velikega števila prijavljenih romarjev morali prenesti na trg sv. Petra. Iz Združenih držav je prišlo 15.000 romarjev, s katerimi je prišlo 6 kardinalov, 80 nadškofov in škofov, nad 700 duhovnikov in 1.300 redovnic. Navzočih je bilo tudi 30 sorodnikov nove svetnice. Po razglasitvi

za svetnico je imel papež na trgu sv. Petra slovesno sv. mašo, med katero je izrazil svoje veselje, da mu apostolska služba dovoljuje proglašati svetnike. Orisal je junaške vrline nove svetnice ter je pozval zlasti Amerikance, naj povelečujajo to veliko ženo, polno verske duhovnosti. — Ob tej priložnosti je papež prisrčno pozdravil navzoče predstavnike episkopalne Cerkve v Ameriki.

Dne 28. septembra je bil proglašen za svetnika dominikanski brat **Juan Macías**, po rodu Španec, ki pa je dolgo let deloval v Peruju in je bil pravi zgled evangeljskega uboštva.

Dne 12. oktobra je bil proglašen za svetnika škof in mučenec **Oliwer Plunkett**, po rodu Irec. Neustrašeno je širil katoliško vero in bil trdno povezan s papežem. Doživel je dvojno preganjanje zaradi vere in zvestobe papeštvu ter bil obešen. Slovesnosti razglasitve za svetnika se je udeležilo poleg ogromne množice romarjev zlasti veliko število Ircev in Angležev.

Dne 19. oktobra so bili štirje božji služabniki proglašeni za blažene. Tudi to pot se je zbrala k slovesnosti proglasitve tako velika množica vernikov, da se je moral obred izvršiti na trgu sv. Petra. — Za blažene so bili proglašeni: Marsejski škof in ustanovitelj misijonarjev oblatov Brezmadežne Marije **Karel Jožef de Mazonod**. Danes je oblatov

6.500 in delujejo po vseh celinah.

Ustanovitelj misijonske hiše v Steil, Arnold **Janssen**. Iz te hiše je nastala misijonska kongregacija družbe božje besede — verbitov, nato kongregacija sester sv. Duha, misijonskih sester in častilk Najsvetejšega zakramenta. Vseh teh je danes okoli 10.000.

Duhovnik iste kongregacije verbitov **Jožef Freinademetz**, po rodu Ladinec iz Južne Tirolske. Šel je misijonarit na Kitajsko, kjer je deloval 30 let in kjer je leta 1908 tudi umrl.

Ustanoviteljica Družbe sv. Ksaverija **Marija Terezija Ledochowska**, po rodu Poljakinja, ki je vse svoje sposobnosti posvetila misijonskemu apostolatu v Afriki. Bila je pionirka modernega misijonskega delovanja. — Proglasitve za blaženo se je udeležilo tudi veliko število Poljakov, ki so prišli s Poljske in drugih celin.

Dne 26. oktobra je bila razglašena za svetnico **Justina De Jacobis**.

Dne 1. novembra je papež proglasil za blažene pet redovnikov. Obred se je izvršil v cerkvi sv. Petra ob udeležbi velike množice vernikov. Obredu so prisostvovali tudi poslaniki Španije, Italije in Zahodne Nemčije, ki so akreditirani pri Vatikanu. — Novi blaženi so naslednji:

Španski duhovnik **Ezequiel Moreno Díaz** (1848—1906), ki je bil škof v Pasto (Kolumbija).

Italijanski misijonar **Gasparo**

Bertoni (1777—1853), ustanovitelj reda Stimmatini.

Italijanski duhovnik **Vincenzo Grossi** (1845—1917), ustanovitelj reda Hčera molitve.

Italijanska redovnica **Anna Michelotti** (1843—1888), ustanoviteljica reda malih služabnic Presvetega Srca.

Nemška redovnica **Maria Droste zu Vischering** (1863—1899), ki je delovala v Oporto na Portugalskem.

Dne 16. novembra je bil na trgu sv. Petra proglašen za blaženega neapeljski zdravnik **Giuseppe Moscati** (1880—1927). Bil je človek znanosti in kulture ter dobrotnik revežev. Svoj poklic je pojmoval kot poslanstvo in duhovništvo. Te proglasitve se je udeležilo veliko število oseb iz zdravniškega stanu. Bil je navzoč tudi predsednik italijanske republike Leone.

Vesoljnost Cerkve

Vse dneve svetega leta je imel Rim vesoljni, kozmopolitski značaj. Po rimskih cestah, po cervah, v katakombah in drugod je bilo videti ljudi vseh barv, vseh ras, vseh jezikov, v vseh mogočih oblačilih, vseh starosti in vseh mogočih socialnih položajev. Tu se je pokazalo bratstvo vseh narodov. Papež je govoril romarjem v raznih jezikih.

Kot značilen primer katoliške vesoljnosti naj omenimo nedeljo, dne 1. junija 1975. Tedaj so se zbrali v cerkvi sv. Petra številni

romarji iz vseh celin. Veliko število romarjev je bilo iz Afrike v svojih slikovitih oblačilih. Mnogo jih je bilo tudi iz Indije, Japonske, južne in severne Amerike, Avstralije in Oceanije poleg narodov iz Evrope. Med temi so bili tudi romarji iz goriške nadškofije, katere je vodil njihov nadškof msgr. Cocolin. V tej skupini je bilo tudi 100 Slovencev iz Goriške pod vodstvom msgr. Močnika. Papež je ob tej priložnosti navdušeno pozdravil vse romarje, zlasti one iz Afrike in drugih oddaljenih celin in poudaril, da smo vsi sinovi ene matere Cerkve, v kateri ni nihče tujec, ampak smo vsi bratje med seboj.

Beseda o miru

Delo za mir je ena izmed bistvenih nalog svetega sedeža. Viden dokument teh naporov je znana okrožnica „Mir na zemlji“ (Pacem in terris) iz leta 1963, dalje ustanovitev posebne papeške komisije „Pravičnost in mir“ in posredovanje papežev za dosego miru v raznih mednarodnih sporih. Zato je razumljivo, da je papež Pavel VI. v svojih številnih svetloletnih govorih neštetokrat omenjal pomen miru tako za posameznike kot za vse človeštvo. To je storil že na prvi dan svetega leta, t. j. dne 1. januarja, ki je praznik miru. Ponovil pa je misli o miru prav posebno med veliko avdienco v cerkvi sv. Petra dne 4. junija 1975. Tedaj je svoj go-

vor posvetil vprašanju miru in rotil zlasti državnike, javne delavce in sploh vse ljudi, da naj vsak vse stori, kar je v njegovi moči, da bi na svetu zavladal resničen, pravičen mir.

359 novomašnikov

..Dne 29. junija 1975 je papež praznoval svoj god in dvanajsto obletnico svojega papeževanja. Popoldne omenjenega dne je na trgu sv. Petra daroval sv. mašo skupaj z 20 kardinali in 359 novomašniki, katerim je sam podelil duhovniško posvečenje. Pogled na to skupino novomašnikov je bil nekaj izrednega že zaradi ve-

likega števila novomašnikov in zaradi veseljnosti, ki se je tu pokazala. Saj so novoposvečeni duhovniki pripadali kar 49 deželam petih celin, in sicer jih je bilo: 34 iz Afrike, 35 iz Združenih držav Amerike in Kanade, 59 iz Latinske Amerike, 37 iz Azije, 186 iz Evrope in 3 iz Avstralije in Oceanije. Od vseh teh jih pripada 185 svetnemu duhovništvu, 169 pa raznim redovom.

Tudi sedem Slovencev je bilo med temi novomašniki. Pet novomašnikov je končalo svoje študije v Rimu, dva lazarista pa sta prišla iz domovine.

(Bo še)

Rudolf Smersu

Novomašnik Peter Opeka C. M. stopa v spremstvu matere Marije rj. Marolt in četa Alojzija v cerkev Marije Kraljice v Slovenski vasi opraviti prvo sv. daritev.

Ob koncu leta žene

Ko je Organizacija združenih narodov pred leti napovedala, da bo leto 1975 posvetila ženam in proučevanju njih vprašanj, so verjetno vse žene sprejele to novico z veseljem. Toda že ob začetku pripravljanja načrtov za izvedbo leta žene so se pokazale težave, ki so temeljile ne toliko na organizaciji tematike programa, kot pa na reševanju gnotnega vprašanja stroškov, ki so neizogibno združeni z organiziranjem katerih koli zasedanj. Odbor, ki je prevzel skrb za pripravo letih, je že v začetku leta naštel na težave zaradi ozko odmerjenih zneskov, katere so mu nakazovale razne države. Žene v Nemčiji so na pr. krepko protestirale, ker je finančni minister določil veliko višje vsote v športne namene, kot pa kot dodatek k mednarodnemu fondu za pripravo leta žene. Takoj pa je bilo opaziti veliko zanimanje predvsem v državah, ki so v rokah socialističnih vlad. Povsod so se vršili predhodni sestanki in shodi žena, kjer so obravnavale svoja vprašanja in se pripravljale za skupno zborovanje v Mehiki.

Ti sestanki so bili kaj zanimivi. Tako so žene na nekem predhodnem zborovanju v Nemčiji predlagale, naj bi v „počastitev“

leta žene sprejele sklep, da v tekočem letu ne bi rodile otrok!!! Odločno so napadale obstoječi red, zahtevale so popolno svobodo hotenju in življenju žene itd. Na splošno so se žene pritoževale, da niso toliko upoštevane, kakor so moški, da za isto delo ne dobijo enakega plačila ter da si njihov boj za emancipacijo marsikateri pisec drugače razlaga, kot da je v resnici zamišljen.

V začetku leta so se že vršile ankete, ali je leto žene sploh potrebno in kaj javnost od njega pričakuje. Mnenja so bila različna in v veliko primerih nič zadovoljiva ali optimistična.

Jasno je, da se položaj žene iz držav z visoko razvito kulturo in z visokim življenjskim standardom nikakor ne more primerjati s položajem žene, ki živi v deželah, katere nazivajo „manj razvite dežele“, ali pa ki so šele pred kratkim dosegle samostojnost. Jasno je, da imajo žene — glede na svoj izvor —, kaj različne potrebe in zahteve. Vpliv vere, gospodarskega položaja, pa tudi socialne ter družbene razmere so v vsakem kraju drugačne.

Mehikanski kongres nam je pokazal velike razlike, ki vladajo med ženami v svetu. Končni zaključek je bil skoraj porazen. Že-

nam ni prinesel tega, kar smo pričakovale. Sprevrigel se je v politiziranje in v ognjevite napade na dežele, ki niso v komunističnih rokah. Na mehikanski kongres so se prenesle politične napetosti, ki trenutno vladajo v svetu. Na zasedanjih so se dostikrat vršili besedni politični spopadi žena, katere so le-te prenesle iz svojih dežel. S tem pa leto žene, kakor je bilo prvotno zamišljeno, nima prav nič skupnega. Močno so se tudi uveljavljale feministke iz Sev. Amerike in stavljale zahteve, s katerimi se mnoge žene ne strinjamo.

Ko se je pričelo zasedanje, je bilo med predstavnicami raznih dežel opaziti mnogo žena, katere so spremljali — moški. Tudi vodstvo oz. otvoritev zborovanja je bilo poverjeno moškemu. Razumljivo je torej, da so nekateri opazovalci dobili vtis, da žene niso zmožne niti organizirati niti

voditi svojih zborovanj. S tem je bilo tudi potrjeno mnenje pesimistov, ki so že vnaprej napovedovali negativen zaključek leta žene.

V glavnem so imeli prav, ker so žene to svoje leto izrabile v nekaj povsem drugega, kot je bilo namenjeno. Kajti prav malo ali skoro nič se je poudarjalo, da je ženi, ki živi v sedanji dobi, nujno potrebna notranja uravnovešenost, duševni razvoj in bogastvo duše, kar pa seveda ni v skladu z organizacijami, ki so pod marksističnim ideološkim vplivom.

Toda ni bilo vse negativno, kar se je vršilo v tem letu žene. Če je bil vidni zaključek skupnega kongresa nezadovoljiv, je to leto vendarle po vsem svetu sprožilo dejansko zanimanje za položaj žene. Njeno mesto v družbi bo odslej predmet večletnemu razpravljanju v skoro vseh deželah.

V Argentini so se vršile prire-

Stanko Žakelj, ki ima svoje domače v Ramos Mejiji pri Buenos Airesu, je preteklega septembra napravil večne obljube v Družbi malih Jezusovih bratov v Ollieres v Južni Franciji. — Naša revija mu čestita in želi obilo notranjega zadovoljstva v strogem redovniškem poklicu.

ditve, namenjene izključno ženam. Bile so razstave del ženoumetnic in njihovo kulturno in politično udejstvovanje je bil predmet mnogih razpravljanj. Tudi o ženi-materi in gospodinji in njenem položaju je bilo na teh prireditvah razpravljanje. Ženske organizacije — in teh je v Argentini dosti — posvečajo svoje razmotrivanje Argentinkinjenim.

Dejstvo je, da je žena v sedanjih dobi zasedla položaj in deluje v javnosti, kot si naše babice nikoli niso mogle predstavljati. Res je, da si mnoge moderne države svojega sedanjega gospodarskega razvoja skoro ne morejo predstavljati brez sodelovanja žene. V mnogih deželah so ji odprta vrata do skoro vseh, tudi najvišjih mest, če je po svoji izobrazbi in inteligenčni kvaliteti zmožna vršiti odgovorne posle.

Vendar nam siloviti besedni dvo-boj žena na julijskem mehikanskem ženskem kongresu nehote vsiljuje misel, da so se žene pre-nagljile. Za „osvoboditev“ — kakor si jo želijo — morajo biti pripravljene in to brez pomoči moškega. Saj se le redko kateri moški naslanja na pomoč žene, kadar hoče doseči visoke cilje. Zaradi svoje nepripravljenosti zaide moderna žena čestokrat v slepo ulico, ker si namreč nadene preveliko odgovornosti, katerih še ni zmožna nositi. Ta proces prehitre socialne emancipacije

žene ima že posledice v zdravstvenem stanju žene. V imenu svetovne zdravstvene organizacije je profesor londonske univerze doktor Bernard Benfamin pripravil poročilo, v katerem dokazuje, da se povprečna starostna doba žene zmanjšuje. Čeprav še vedno prekaša moškega, se je v zadnjih letih znatno znižala. Tudi umrljivost žene med njenim 45 in 55 letom se je povečala. Kot glavne vzroke temu pojavu navaja dr. Benfamin vstop žene v javno delo, ker je pri tem neizogibno spremljajo razne psihofizične motnje. Njeno telo je preobremenjeno, ker je gospodinjskemu delu dodano delo v službi. Psihična preobremenitev navaja ženo čestokrat h kajenju in prekomernemu uživanju alkohola, kar seveda vodi do negativnih moralnih in zdravstvenih posledic. Dosedaj smo domnevali, da so moški bolj podvrženi raznim boleznim srca in krvnega obtoka kot žene. Delavnost žene izven doma pa je že povzročila dvome o tej trditvi. Vsekakor nam bodo šele naslednja leta pokazala dejanski vpliv sedanjega zdravstvenega stanja žene na razvoj generacij, ki bodo prišle za nami. . .

“Leto žene“ je žene v nekaterih deželah precej vznemirilo. Pojavila sta se dva tabora: Zagrizene feministke zasmehujejo in ponižujejo delo žene v družini in te se seveda več ali manj uspešno branijo. Ženski časti in ponosu najbolj primeren bi bil konec tej

„vojni“ med ženami s priznanjem, da je obojno delo častno. Žena, ki čuti poklic in tudi potrebo po delu izven doma, naj to stori. Žena, ki se posveti domu in družini, zasluži vse priznanje in spoštovanje. Ena kakor druga sta moderni družbi potrebni. Vsaka naj svoje delo vrši v prijetni zavesti, da žena lahko veliko doprinese k razvoju človekove duševne plemenitosti.

Kako je pri nas v Sloveniji? Trenutno je položaj naše žene doma kaj drugačen od nekdanjega lika Slovenke. Pod vplivom razmer se je spremenila. Postala je važen pridobitni element slovenske potrošniške družbe, z vsemi pozitivnimi in negativnimi sencami. Te se odražajo na sedanjih slovenskih družinah in na

mladini, Mati je namreč ,oz. naj bi bila prva vzgojiteljica svojih otrok in ona postavlja temelje družini. Ali je ta zdrava ali ne, je v veliki meri odvisno od žene.

Da je slovenski narod od nekdanj cenil in spoštoval ženo, dokazuje dejstvo, da so Slovenci častili Marijo, mater božjo, kakor malokateri drug narod. Njej je posvečena naša prva cerkev — Gospa Sveta. Stoletja je žena Marija spremljala naš narod, v težkih in v srečnih urah. Njej je na naši zemlji posvečenih največ cerkva. Narod, ki tako časti ženo Marijo, prav gotovo časti in ceni tudi žene-matere svojih otrok. Od slovenske žene pa je odvisno, če se bo svoje ženskosti zavedala in jo kot žena znala uveljavljati.

Pavlina Dobovškova

Predsednik Slomškovega doma Franc Vester odvarja praznovanje obletnice Slomškovega doma v Rams Mejiji (foto Marjan Šušteršič)

Slovinci - zdomci v Nemčiji

Verski položaj

Skrb za versko življenje naših rojakov je zaupana slovenskim zdomskim duhovnikom. Trenutno jih je v Nemčiji 16: v Berlinu, Bremenu, Essenu, Oberhausnu, v Kölnu dva, v Frankfurtu, Mannheimu, Stuttgartu, Pfullingenu, Ravensburgu, Ingolstadt in v Münchenu trije oz. štirje. Cerkvenopravni položaj je precej zavozlan: delno so odvisni od domače slovenske Cerkve, delno od krajevnega škofa, delno od Rima, delno od nemške škofovske konference! Njih župnije — v strogem smislu niso župniki — so personalne, ne teritorialne: župljani so Slovenci, kjer koli pač že živijo, bodisi na območju nekaj dekanatov, ene ali več škofij. Svoje kolege pri nemški škofovski konferenci zastopa delegat, eden od njih izvoljeni in od konference potrjeni zastopnik.

Dušno pastirstvo je organizirano na nacionalni bazi, ne na državni. Zato v Nemčiji — kakor tudi drugod v slovenskem zdomstvu po svetu — ni jugoslovanskega „oberseelsorgeamta“, temveč sta le slovenski in hrvaški.

Slovenski duhovniki so bili v Nemčiji že od konca vojne sem. Pa so se kmalu odselili. Do leta 1958 je ostal le še eden, pridru-

žil se mu je tega leta na novo še eden. Potem pa je njih število naraščalo. Nastajala so župnišča, slovenski domovi in slovenska zatočišča v Oberhausnu, Frankfurtu, Münchnu, Berlinu in lani v Stuttgartu. Lahko rečemo, da so zunanje okoliščine za delovanje duhovnikov s tem v glavnem dane in da so razmeroma ugodne.

Ugodno je predvsem, da zdomske župnije niso obremenjene z okostenelimi organizacijskimi oblikami. Duhovnik se na redni župniji sreča z že dokončno določenimi nalogami, ki jih skoraj ne more spreminjati. Zdomske župnije pa so v tem pogledu naravnost deviško področje. Duhovnik lahko razvije dejavnost v skladu s svojimi darovi.

Tudi pri zdomcih najdemo vrsto ugodnih okoliščin za dušnopastirsko delovanje. Tujina dela vernikom vsak stik s Slovenci prijeten. Tako jim je tudi slovenski duhovnik kot Slovenec dobrodošel. Občutje odtrganosti od naravne skupnosti (družine, domačega kraja, domovine) vodi zdomce v tujini v slovensko družbo. To pa more biti tudi družba, ki se zbira okoli duhovnika. Občutje zapuščenosti jih hkrati naredi za hvaležne obiskovalce raznih prosvetnih in za-

bavnih prireditvev, ki jih organizira slovenski duhovnik. Končno je lahko ugodna okoliščina dela tudi to, da so si duhovnik in zdomci med seboj znanci in zato ne obremenjeni z medsebojnimi predsodki.

Kot neugodne okoliščine omenjenega pa navajam, da so zdomske župnije zelo obsežne in številčno dostikrat prevelike. Najhujše je, da duhovnik za svoje vernike pogosto niti ne ve, kje so. Ker do naslovov navadno ne po civilni ne po cerkveni plati ni mogoče priti, se je treba zadovoljiti z najbolj primitivno metodo spraševanja posameznikov, če kdo še kje kakega rojaka pozna. Težava z naslovi se še poveča s pogostim preseljevanjem naših ljudi z naslova in zaradi malomarnosti nemške pošte, ki poštne pošiljke nemalokrat vrača z navedbo, da naslovnika ni več na tistem kraju, ko v resnici še vedno je. — Kot neugodno se izkaže tudi to, da v zdomskih župnijah marsikatera oblika dušnopastirskega dela, ki se na rednih župnijah obnese, sploh ne prihaja v poštev, npr. vsakdanja maša za ljudi, šmarnice, sestanki, redni verouk itd. — Tudi se nesorazmerje med naporom in uspehom na taki župniji prav rado spreminja v skušnjava, ali se tako delo sploh splača. Če mora duhovnik prevoziti skozi meglo, noč in snežni metež 200 km, da bo maševal za skupino 40 ljudi, pa se te maše udeležijo le trije, pa še ti

trije bolj iz simpatije do duhovnika kot iz verske vneme, potem duhovnik res ne more biti najboljše volje, pa naj si še tako dopoveduje, da se Bog ozira na trud in ne na uspeh. Temu občutku neuspeha se kaj rad pridruži občutek, da se zdomski duhovnik s takimi mašami pred tujci le smeši.

Upoštevajoč obsežnost zdomskih župnij in veliko razpršenost rojakov so se kot glavne in najuspešnejše izkazale tele štiri oblike dušnopastirskega dela: intenzivno širjenje verskega rednega in občasnega tiska, redno maševanje in oznanjanje božje besede na čim več krajih, množične prireditve in končno dušnopastirski obiski skupin, pa tudi posameznikov. — Naj o vsaki od teh spreговорim še nekaj besed!

V Nemčijo prihaja redno in v razmeroma visokem številu naše osrednje verske časopisje: Družina, Ognjišče in Mavrica. Rojaki ga naročajo doma ali pa prek zdomskih duhovnikov. Veliko izvodov gre med ljudi tudi s kolportažo po slovenskih mašah na območjih župnij. Na podoben način je razširjena tudi „Naša luč“ z naročbo in s kolportažo. „Naša luč“ v strogem smislu sicer ni verski list, je bolj to, čemur bi rekli „družinska katoliška revija“, a prav tako opravlja važno nalogo. Z vidika katolištva skuša presojeti ne samo versko, temveč tudi kulturno, politično, družbeno in siceršnje dogajanje doma in

po svetu. Zato je kritično usmerjena do vseh forumov, svetnih in cerkvenih. Med zdomci v Nemčiji je zelo razširjena, če sem prav informiran, gre v Nemčijo čez 5.000 izvodov. — Med občasni tisk bi štel razmnožena pisma, ki jih zdomski duhovniki pošiljajo na vsak novi naslov in v katerem predstavijo sebe in svojo župnijo in povabijo k vključitvi vanjo, nato vabila k naročbi verskih časopisov, slovesnejšim mašam, romanju, prosvetnim prireditvam, izletom, zabavi. Dalje pisma zakoncem in staršem, verouk po pisnih ter mesečni program dela v župniji itd.

Redno — to pomeni za nemške zdomske razmere: vsako nedeljo do enkrat v dveh mesecih — je slovenska maša v nad 50 krajih Nemčije. Obisk se menjava od 5 do 10 ljudi pa do 300 in 400. Pač različno od krajev in vernosti zdomcev! — Rojaki si žele predvsem dvojega: čim globljega verskega doživetja in verske informacije. Odtod sledi za duhovnika, da res nekaj pove in ne pripoveduje karkoli in da da vernikom priložnost, da se čim bolj osebnostno in skupinsko povežejo z Bogom, da se namolijo in napojejo, če smemo tako reči.

O dušnopastirskih obiskih skupin pa tudi posameznikov ne bi rad izgubljal besed. Ni si težko predstavljati, kako so važni, in tudi ne, da so jih zdomci, verni in neverni, veseli. Prav to zadnje je še posebej zanimivo: eventual-

no sovražno razpoloženje do duhovnika je v tujini manj pogosto in že pri prvem obisku izhlapi. Tujina rojake povezuje.

Množične prireditve so tako verske kot domačnostno-družabne. Med največjimi verskimi manifestacijami so vsakoletna binokostna srečanja. Leta 1967 se je začelo s srečanjem v Derendingenu, predmestju Tübingena, tam kjer je Primož Trubar pred stoletji deloval in umrl. Manifestacija je bila cerkveno-ekumenska (s slovesno mašo in petimi litanijami Matere božje v nemški protestantski cerkvi!) ter prosvetno-družabna v popoldanskem delu. Prišlo je nad 500 rojakov. Letos s podobnim programom v Stuttgartu jih je bilo nad 2.000, v Düsseldorfu pa nad 1.200.

Tudi skupna romanja so že postala tradicija. Najraje poromajo v Kevelaer v severni Nemčiji in v Altötting na Bavarskem. Materinski dnevi z versko noto pa božičnice s slovensko domačnostjo so prav tako stalen „repertoar“, kakor tudi komemoracija v Dachau 1. novembra za žrtve nacizma.

Domačnost in občutek skupnosti se goji tudi v shajanju po mašah. Rojaki sami si izberejo kak bližnji lokal, kamor hodijo skupaj z duhovnikom po maši na pomenek in zabavo. Zabavnost tudi pospešujejo redna miklavževanja, silvestrovanja, pustovanja, prvomajske prireditve,

jesenske vinske trgatve, izleti in igre.

Naj končno omenim še prosvetno-kulturno udejstvovanje. V okvirih župnij se vrše razni tečajji: pouk nemščine, predavanja s prosvetno vsebino, tečaj narodnih vezenin, tečaj za zaročence in podobno. Ponekod imajo ob sobotah otroške vrtnice, kjer se otroški ansambli učijo muziciranja, slovenskih pesmic, nastopov za materinske dneve in tako naprej. Na več krajih duhovniki vzdržujejo tudi slovensko dopolnilno šolstvo: ob sobotah popoldne starši pripeljejo svoje otroke k pouku slovenščine, pa še slovenske zgodovine in zemljepisa.

Posebnih društev zdomski duhovniki v Nemčiji nimajo. Praksa je pokazala, da je uspešnejše, če zna duhovnik okoli sebe zbrati 20 do 30 zvestih sodelavcev, s katerimi se nato pomeni o delu za prireditve in nastope, kot pa če bi imel pravno ustanovljena društva. Prvič se zdomci neradi formalno eksponirajo in angažirajo, drugič pa v takih društvih le prerado pride do prerakanj, borbe za odborniška mesta, zavisti, spodrezavanj in še drugih „čednosti“. Kjer ni predsedniškega stolčka, se nanj tudi nihče ne more uvesti.

Morda se je kdo med tem opisom pastoralnega dela vprašal, zakaj se zdomski duhovnik v Nemčiji ne drži strogo versko-cerkvenega dela in zakaj posega tudi na socialno, prosvetno in

družabno področje. — Odgovor je zelo enostaven: če kje, potem mora pastoraacija zlasti v tujini zajeti celega človeka, v vsej konkretnosti! Omejitev duhovniškega dela samo na maševanje in delitev zakramentov bi bila bistveno pomanjkljiva pastoraacija! A to še ni ves odgovor! Prosvetno delo in skrb za družabnost sta avtentičen prispevek našim zdomcem za koristno izrabo prostega časa, tistega prostega časa, ki je že toliko mladih Slovencev speljal na kriva pota seksualne razbrzdanosti in kriminalitete. Obenem pa tako delo ohranja in krepi narodno zavest — kar sicer samo po sebi ni cilj dušnopastirskega delovanja. A zaradi konkretne, zgodovinsko zrasle povezanosti med narodnostjo in vernostjo v Slovincih takšno delo še vedno ohranja in krepi tudi vero.

(Bo še)

Novo leto

Novo leto, mlado leto,
vzemi željo za pozdrav:
Naj se vsak potruži vneto,
da bo vsem na svetu prav.

Dobro delo

Kdor bo delal dobro delo,
kdor bo drugim na pomoč,
mu poteče dan veselo,
ga mehko zaziblje noč.

Lili Novy

ZA MLADINO

MOJE ŽELJE V NOVEM LETU 1976

Uredništvo „Duhovnega življenja“ je za januarsko številko naprosilo sedem deklet in fantov, naj bi podali nekaj misli o temi: Moje želje v novem letu 1976 za slovensko mladino v Argentini. Želje naj bi zajele versko-moralno življenje, kulturno udejstvovanje, družabnost, apostolat in narodnost.

Od sedmih, ki so snov sprejeli, je uredništvo pravočasno sprejelo štiri odgovore.

Mirjam Jereb, študentka literature na katoliški univerzi v Buenos Airesu, učiteljica slovenske šole v San Justu in odbornica Slovenskega katoliškega akademskega društva, je glede na apostolat mladih dejala:

„Mladi kristjani moramo z vsem svojim življenjem izpričevati Kristusov nauk ljubezni, ki nas osvobaja zagrenjenosti in kulta lastnega jaza. Silno težko pa je ljubiti. Kristusov „ljubiti do konca“ je Njega samega privedel na križ.

Iz svetega pisma moramo črpati stalno, dan na dan, da zadobimo tako program krščanskega življenja. Če bi v naši skupnosti vladala prava ljubezen, bi imela verjetno precej drugačen obraz. Trdi in nepopustljivi moramo biti do sebe in skušati dosledno uresničevati Kristusov evangelij.“

Kristina Breznikar, odbornica centralnega odbora Slovenske dekliške organizacije in dijakinja zadnjega razreda argentinske in slovenske srednje šole, je svoje želje takole opisala:

„V versko moralnem pogledu: Temu področju bi morali mi mladi polagati več važnosti, ker je temelj vsega našega delovanja. Zato so

poleg duhovnih vaj zelo pomembne mladinske sv. maše. Poleg krajevnih jih imamo enkrat na mesec v Slovenski hiši, a udeležba ni zadovoljiva, če jo primerjamo s številom mladih, živečih v Bs. Airesu. Želja: naj bi se nas čim več mladih udeleževalo mladinskih maš, tudi tisti, ki so prekoračili dvajseto leto.

Tudi kulturno življenje puščamo malo bolj ob strani. Mnogokrat se to dogaja zaradi pomanjkanja volje in pripravljenosti do dela, žrtev. Želje: pospeševati kulturno delovanje po domovih ter boljša priprava za mladinske centralne prireditve.

Na družabnem področju je glavna želja, da bi bile prireditve na tem polju izraz naše krščanske vzgoje, da bi vladalo zdravo veselje in prijateljsko navdušenje.

Glede na apostolat se mi zdi, da je želja mnogih, da bi bil bolj aktiven, da bi bil v skladu z načrti in gesli, ki jih ima vsaka skupina.

V narodnem pogledu naj bi se zmeraj bolj zavedali, priznali in dokazovali, da smo hčere in sinovi slovenskih staršev in da ne bi nikoli pozabili, zakaj smo tukaj in katero je naše poslanstvo.

K vsem tem skromnim mislim in željam bi dodala še zadnjo. Kako lepše bi bilo vse, če bi se mladi iz vseh domov bolj poznali

Zbor Mladina iz Carapachaya, ki ga vodi lic. Terezka Prijatelj
(foto: Marko Fink)

in povezali med sabo ter skupno delovali v sožitju in prijateljstvu. Ali ni to mogoče...?“

Tone Erjavec, študent tehnične fakultete in odbornik centralnega odbora Slovenske fantovske zveze, je svoje misli krepko razvil. Med drugim je pribil:

„Z božjo pomočjo, osebnim poglobljanjem verskih resnic, z branjem svetega pisma, bomo versko in moralno dozorevali in tako svojo vero bogatili. Ohraniti in živeti vero pa je samo prva stopnja krščanskega življenja. Vero moramo posredovati tudi drugim, vsem, med katerimi živimo in delamo. Dokazovati moramo, da smo resnični Kristusovi pričevalci. To delo pa ni lahko. Zlo je organizirano. Zato moramo biti organizirani tudi mi.“

Glede narodnosti pravi: „Smo sinovi slovenskih staršev, živimo pa v Argentini. Ne sme nam biti vseeno, kako je v Sloveniji, ne kako med nami, v naši slovenski skupnosti. Z vsem srcem pa moramo čutiti z Argentino. Ideali: vera, svoboda, domovina in dom, za katere so se borili naši starši, morajo svetiti tudi nam v Argentini. Za te ideale se moramo v zmedi časa in brezbožnega rovarjenja odločno boriti.“

Glede kulturnega življenja mladih je zapisal: „Kulturno življenje, ki smo ga prejeli po starših, po šoli, tako slovenski kot seveda argentinski, moramo stalno bogatiti in posredovati bližnjim in rodovom, ki bodo prišli za nami.“ O družabnem življenju je pripomnil: „Med nami, v naši skupnosti, je družabno življenje razgibano. Naloga mladih je, da k temu privabimo tudi tisto slovensko mladino, ki hodi drugod; ker pa je le zdrava družabnost zagotovilo zdravega življenja, zato mora biti naša skrb, da bo družabno življenje na višini in iz leta v leto boljše — bolj pristno.“

Mimi Gorišek, učiteljica slovenske šole v Castelarju in učiteljica v argentinskem otroškem vrtcu, je k stavljenim vprašanjem povedala tehtne misli. Med drugim je dejala:

Pričenjamo novo leto in — kot vedno — želimo, da bi to leto bilo boljše kot preteklo. Zato želim, da bi v versko-moralnem življenju dobili večjo stanovsko poglobitev v okviru sestankov.

Res je, da se v zdravem telesu razvija zdrava duša, vendar bi bilo primerno opustiti nekaj manj pomembnih prireditev ter se potruditi, da bi bile važnejše prireditve bolj vestno in skrbno pripravljene.

Na mladinskih prireditvah naj bi bilo več kulturnega programa in manj športnega, ker sedaj v vsem prevladuje le šport.

Stari pregovor pravi: „Besede mičejo — zgledi vlečejo“. To velja tudi za apostolsko delo. Vsak apostol bi moral imeti pred očmi, da s svojim delom, obnašanjem in besedo opravlja v svojem okolju apostolat. Zato naj bodo naše stanovske dolžnosti opravljene v smislu, da delam za apostolat.

Tudi družabno življenje naj bi bilo prepleteno s čistim veseljem in zdravo zabavo (na primer razne igre, petje). Naj ne mislimo, da je edina in najboljša zabava ples. Pri igrah bi se ne samo zabavali, temveč bi se tudi vežbali v nastopu in v izgovorjavi prave slovenščine.

Za narodno področje želim, da bi nam konkretno dali narodne smernice in nam nakazali, kaj od nas narod želi in kako moremo to doseči.

Ker živimo v tako negotovih časih dežele, želim, da bi se prireditve ne zavlekle v pozne nočne ure. Želim, da bi se premostile

Tenorist Janez Rode in baritonist Franci Schiffrer ter inštrumentisti Rok Fink in brata Žnidar na mladinskem festivalu (foto Marko Fink)

ovire, ki nas razdvajajo, da bi tudi mlajši našli med starejšimi — in obratno — bratsko povezanost in resnično odkritosrčno prijateljstvo.

Uredništvo je vsem štirim mladim sodelavcem za bogate misli hvaležno. Upamo, da jih bo bralo veliko sovrstnikov pa tudi starejših. Prepričani smo, da bodo padle na dobro zemljo. Prihodnjič pa pridejo na vrsto drugi. Ker smo v času počitnic, bodo spregovorili o temi: Moj pogled na počitnice.

TEBI: VERONIKA, JANEZ, MARIJA, TONE, MARTA, MARKO, KRISTINA . . . V LETU 1976

Vsakemu izmed Vas in še par drugim bom v letošnjem letu napisal po eno pismo. —

Letošnje leto, prestopno, kot je vsako četrto, bo leto 41. mednarodnega evharističnega kongresa v Združenih državah Severne Amerike in obletnica nekaterih naših mož, ki so z lepoto besede obogatili slovenstvo. Tako bomo obhajali stoletnici rojstva Ivana Cankarja in Dragotina Ketteja, sedemdesetletnico smrti Simona Gregorčiča in zlati jubilej odhoda v večno domovino pesnika Srečka Kosovela . . .

Ivan Cankar, pisatelj čudovito lepih črtic, človek, ki je v tujem svetu neprestano nihal med nebom in zemljo, med krepostjo in grehom, se je dokončno umiril ob misli: Mati, domovina, Bog!

Dragotin Kette je v dvajsetem letu po silnih bojih, vdan v božjo voljo in potolažen zapel: „O Bog svetlobe, stvarnik harmonije, tvoj izgubljeni sin je zopet tu; o, daj mu izgrešenega mirú v bližini svoje svete domačije! — Glej, menil sem, da mogel bi živeti brez Tebe kdaj, brez svojega Boga; a naj li rastejo vonjivi cveti brez sonca sredi jasnega neba? Zato prešini me, o Bog, zaneti mi večni, žarki ogenj v dnu srca!“

Simon Gregorčič, goriški slavček, pesnik Zlate knjige, je v silnem narodnem ponosu pribil: „Bog živi vse Slovene pod streho hiše ene!“

Srečko Kosovel pa je pred zgodnjo smrtjo v svojem dvaindvajsetem letu zapisal: „vračam se, mati, vračam se, mati, da zdaj za vedno ostanem doma“. —

Pisma bodo na zunaj brezimna. Naslovljena bodo neznani Veroniki in neznanemu Janezu, neznani Kristini in neznanemu Jožetu ter neznani Mojci. Toda za tem neznanim imenom, ki ga nosi več naših

deklet in fantov, pa bo bolj ali manj vidna podoba, žive osebe, dekleta in fanta, hčere in sina slovenskih staršev v Argentini, letos posebej v Velikem Buenos Airesu.

Pisma bodo različno dolga. Včasih morda pol strani, drugič celo stran, po potrebi pa tudi dve ali več strani. V vsakem bom namreč želel odgovoriti na vprašanja, ki mi jih boste stavlili v pismih, v osebnih pismih, v osebnih razgovorih, na sejah, na sestankih, v veseljih dnež pa tudi v trenutkih velikih preizkušenj, morda razočaranj.

Na vrsto bodo prišli vsemogoči problemi. Eni bodo zadevali mladostne viharje, dobo, starost okrog petnajstih let; drugi bodo verske vsebine. V času dvomov in nejasnosti bodo iskali trdno dno globoke vere. Ne bo manjkalo moralnih vprašanj. Na večni zakaj mora namreč stati jasna beseda. Vsemu temu povpraševanju pa se bodo seveda pridružila številna druga vprašanja, ki se neprestano porajajo v srcih naših mladih ljudi: Kaj s poroko? Je redovniški poklic še sodoben? Duhovnik — da ali ne? Življenje v slovenski skupnosti ali v morju velikega sveta?

Upam, da bo v teh pismih vsak našel svojo podobo: v večji ali

Jezuitski novomašnik Janez Mihelčič je pel 6. julija lanskega leta v domači župniji Radovljica novo mašo. Bil je na Japonskem že pred mašniškim posvečenju sedem let in se je po posvečenju kot misijonar spet vrnil tja. Ob njem sta njegova brata bogoslovca Jože in Franci, zadaj pa p. Franc Mrak

manjši meri. Morda bo celo kdo dejal: „To sem pa jaz!“ Ne sicer po imenu, tega bom večkrat nalašč spremenil, pač pa po vsebini.

In če bodo ta pisma prižgala svetlo lučko na poti Veronikinega, Janezovega, Martinega, Tonetovega, Kristininega... življenja, bom vesel. Svetla lučka vam bo namreč razširila obzorja, pokazala lepoto, utrdila zaupanje in prižgala ljubezen, ki je vedno lepa in vsaki trenutek usmerja k večni Ljubezni.

Ob koncu prvega, bolj splošnega pisma, bi rad izrazil misel, še več, željo: da bi se v novem letu 1976 seznanili s svetim pismom, s Cankarjem in Kettejem, Gregorčičem in Kosovelom ter seveda z Evharistijo, ki jo bo svet proslavil v Filadelfiji in ki je moč mladih src.

Pismo v februarju bom naslovil devetnajstletni Veroniki. Zakaj prav njej boste videli sami.

dr. Alojzij Stare

Mladinska pošta

Kako naj se zblížamo?

Zanima me mladina, posebno slovenska. Lepo bi bilo, če bi se bolj zblížali, da bi bili kot ena sama velika družina. Kako naj pomagam, da bo do tega prišlo?

Tone

Mlad si, zato je naravno in prav, da te zanima mladina. Slovenec si, čeprav rasteš in se razvijaš sredi širokega sveta, zato ni čudno, da te vleče k ljudem tvoje krvi, podobnih navad in enakega čutenja. Nisi sam v težnjo po zdravi slovenski družbi.

Večina fantov in deklet, ki rastejo iz naših družin, čuti potrebo po zblížanju, po prijateljstvu in po ljubezni. Radi bi še naprej rasli v tej veliki slovenski družini, kakor jo sam imenuješ.

Vprašanje je: kako?

Slovinci smo navadno bolj zadržani kakor naši latinski sosede in tako se večkrat zgodi, da teže najdemo stik prav s tistimi, ki so nam najbližji. A komaj se te naše skupne lastnosti zavemo, jo je mogoče premostiti z malo dobre volje. Le spomniti se moramo, da se skriva za navidezno resno zadržanostjo rojaka občutljivo srce,

sposobno globljega razumevanja. Ti čutiš svojo osamljenost? On tudi. Le nasmej se mu, prični razgovor in bosta kmalu našla veliko skupnega.

Pa to še ni dovolj. Dobra volja je potrebna, a včasih ji mora pri-skočiti na pomoč iznajdljivost.

Večkrat slišimo, da bi morali dati mladim več priložnosti za skupno razvedrilo, da bi se tako lažje spoznali. Res je, skupno razvedrilo je potrebno, a ni dovolj. Sam prav dobro čutiš, da z udeležbo na večeru valčkov in polk še nisi nujno bolj povezan z udeleženci. Da spoznam in pričnem ceniti nekoga, ni dovolj površen družabni stik in dotik teles.

Mlad človek hoče zблиžanja s celo osebo, z razumom, srcem in dušo, kajti šele potem ima stik roke — resničen, globok pomen.

In tako zблиžanje nastane prej kakor pri sami zabavi pri skupnem delu za iste ideale, pri skupnem študiju istih problemov, pri skupnem uživanju istih umetnin, pri skupnem gojenju športa in petja, pri dramatskih vajah in primerjanju prvih pesniških poskusov.

In naše izvenpoklicno zanimanje? Naš hobby? Kaj zблиža bolj kakor to, če se navdušujemo za iste „konjičke“? Koliko vas zbira znamke, pa še ni slovenskega filatelističnega sejma pod palmo po mladinski maši! Tudi plošče bi si lahko izmenjavali na takih rednih sejmih — in mimogrede našli

stik z mladimi rojaki istih teženj in nemirov.

Vse, kar vam je všeč, bi lahko gojili skupaj s tistimi, ki imajo podobna nagnjenja in sličen okus. Pa ne pozabi seveda, da smo politična emigracija, ki temelji na krščanstvu. Zato naj nas družijo tudi skupno politično, socialno in versko delo. Ideološka poglobitev naj ne bi bila le stvar posameznikov ;v skupini enako mislečih je vsako delo prijetno.

Kako pričeti?

Marsikaj je že pričetelega, marsikaj še manjka. A ne čakaj, da prično tvojo zamisel uresničevati drugi. Ne čakaj na organizacije in ne na starejše. Če ti je Bog dal idejo in nemir v srce, prični sam! Poišči si nekoga, ki podobno misli, in boš videl, da bo tam, kjer je dobra volja, veselje in plemenita ljubezen do slovenstva, kmalu vzniknilo življenje.

Ne pričakuj cenjenih uspehov! Lepe in velike stvari zahtevajo, vsaj v začetku, truda. Ne pusti se zapeljati na lahko pot površnosti. V svoji družbi goji slovenski jezik, dobro voljo in pošteno prijateljstvo. Površnost v jeziku, mišljenju, delu, zabavi in čustvih je smrt osebnih in skupnih vrednot.

Veš, dragi mladi prijatelj, nobena organizacija, noben odlok ne more ustvariti družine. Družino ustvari ljubezen. Tudi z našo veliko slovensko družino v svetu ne more biti drugače.

dr. Marko Kremžar

Kdo nas razume?

Starši in mladina

Kaj jih loči? Razlika dveh generacij: starejše in mlajše, ki se ne ujemata. Starši, dorasli ljudje, imajo na življenje drug pogled, drugače cenijo stvari, imajo druga zanimanja.

Razlika med generacijami je vedno obstajala. Zdi se, da je danes še bolj vidna, ker je ritem današnjega življenja še hitrejši in so razlike še večje.

Res pa je, da se včasih ta problem zelo pretirava. Film, romani, televizijske serije iščejo v njem temo; dramtizirajo ter še bolj poudarjajo trenja med generacijami staršev in otrok, ne da bi vsaj nakazali neko rešitev. Ravno nasprotno. Prikazujejo ta problem kakor popolnoma nerešljiv, kakor da med njima ni nobenega skupnega cilja, kje bi se obe generaciji mogli najti.

Razumemo, da je življenje težko, polno zapletljajev in da idealnih rešitev skoro ni. Če premislimo ljudi, ki jih poznamo, bomo našli zelo malo družin, kjer bi živeli idealno družinsko življenje v popolni harmoniji med starši in otroci. Vendar dejstvo, da obstajajo razlike med generacijami, ni tako tragično. Logično je, da neka razlika obstaja. Kje so torej težave? V tem, da obe strani nimata dovolj dobre volje za razumevanje drug drugega: starejši mlajše, mlajši starejše.

Nekateri starši nikoli ne spremljajo svoje hčerke na ples. „Smo že prestari za take zabave,“ se izgovarjajo. Drugi z veseljem izrabijo vsako priliko, da gredo na družabno prireditev skupaj s svojimi doraščajočimi otroki. Tudi ti imajo svoja leta, vendar razumejo, da imajo do svojih otrok neke dolžnosti, ki res niso našteje v desetih božjih zapovedih, ki pa jih na neki način vsebujejo, če jih dobro premislimo.

Drug problem, ki teži mladostnike, je problem spolnosti. Naravno, da je tudi ta vedno obstajal, vendar je v današnjem času še posebno pereč. Danes mladostniki dozorevajo prej, kot so dozorevali njihovi starši. (Film, televizija, okolje, šola, vse vpliva na to dozorevanje.) Duševnost in značaj potrebujeta za dozorevanje več časa kakor telo. Prav zaradi te razlike med telesno in duševno doraslostjo je spolni problem dvakrat važen.

Usodno je lahko, če starši s spolnim poukom odlašajo, ali mladostnikov sploh ne pouče.

Ivankina zgodba ni osamljena, lahko se zgodi vsak dan.

Ivanka je bila deklica petnajstih let, skoro malo prezgodaj

razvita, vendar uravnovešana. Ko je šla ob nedeljah k maši, je izgledala kakor dorasla gospodična, prava mlada dama. Imela je elegantne čevlje z visokimi petami in lepó krojeno obleko, ki je poudarjala njeno lepo dekliško postavo. Njeni mami se je tako dobro zdelo in nestrpno je pričakovala, da bi videla svojo hčerko kot doraslo dekle. Vendar do sedaj se ji ni zdelo potrebno, niti ni vedela, kako bi ji vsaj kdaj govorila o spolnosti in spolnem življenju.

Nekega dne je Ivanka spoznala Adelo. Ob vsem, kar je ta vedela in doživela, kar ji je pripovedovala resničnih ali izmišljenih doživljanj, se je Ivanka počutila kakor da je ona sama neumno, starokopitno in nazadnjaško dekle. Čim bolj je občutila svojo manjvrednost, tem bolj je občudovala Adelo. Ivanka je končala osnovno šolo in hotela je delati v tovarni kakor druga dekleta iz njene okolice. Bila je zaposlena kakor vajenka v tkalskem oddelku tekstilne tovarne. Tam je delalo mnogo mladih deklet in žena. Skoro vse so imele svoje „zanimive izkušnje“ in so jih pripovedovale brez sramu. Po njihovem mnenju bi morala Ivanka čimprej spoznati „resnično življenje“. Govorile so ji o skrivnosti življenja na tak način, da so Ivanki umazale vse, kar ji je bilo nekoč lepo in sveto. Vse to je izpopolnila še Adela. Sedaj je bila Ivanka „poučena“ o življenju na umazan, grd način, ker si njena mati ni nikoli upala govoriti o spolnosti in spolnem življenju, ko bi jo morala poučiti na plemenit način. Ivanka ima o življenju zmaličeno, umazano podobo.

Njena mama se pritožuje: „Ne vem, kaj je z našo hčerkico.“ Ivanka postane besna, kadar sliši besedo „hčerkica“. Vedno bolj je prepričana, da je njeno prijateljstvo z Adelo pristno in dobro. Adela je ne smatra za punčko, pač pa se pogovarja z njo kakor z doraslo osebo. Do nedavnega je bila Ivanka v občevanju s fanti sramežljiva in kakor v zadregi. Sedaj se počuti zelo sigurno. Dovolj, da jo fantje spremljajo. Nekega dne bo enemu izmed svojih častilcev dokazala, da že vse ve in ni več majhna deklica.

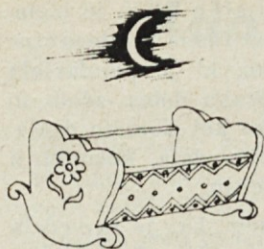
Po Ivankinem mnenju so njeni starši starokopitni in nazadnjaški. Kaj vedo oni o današnji mladini?

Ivanka raste brez pravega pogleda na plemenito in sveto dekletovo poslanstvo, na njeno življenjsko in moralno moč ter odgovornost. Mama ji o teh stvareh ni nikoli govorila.

Danes je Ivanka kakor skromna roža, ki raste brez sonca v umetni luči bara Capri, kamor pogosto zahaja. Vsak dan se bolj in bolj oddaljuje od urejenega družinskega življenja. V veliki nevarnosti je, da se bo izgubila v razbrzdanem izživljanju.

Otto Goldmann — Metka Mizerit

(Bo še)

v družini

KRIZA AVTORITETE V DRUŽINI

Ena posebnih značilnosti sodobne družbe je, da skoraj večina na ta ali oni način odklanja avtoriteto. Mnogim je odveč, breme, nekaj nepotrebnega, ovira za njihov osebni razvoj in napredek. Vprašanje se pojavlja povsod, v družini, v šoli, v socialnem in javnem življenju, tudi v Cerkvi. Nobena človeška skupnost in ustanova ni izvzeta. Ugovori, izgredi in nasilja, ki so v demokratično urejenih družbah vedno bolj pogosti, to vprašanje še zaostrojujejo.

Temu, za našo dobo tako splošnemu pojavu, pravimo kriza avtoritete. Zajela je vse poklice, stanove in sloje, pojavlja se v vseh družbenih ureditvah, izgleda, da je nihče več ne spoštuje. Poglejmo samo nekaj primerov. V Cerkvi kardinali ugovarjajo papežu kljub temu, da so mu prisegli zvestobo, tem se pridružujejo škofje, duhovniki se upirajo škofom, redovniki svojim predstojnikom. V civilni družbi so ti znaki

upora še bolj očitni. Z manifestacijami in izgredi, uboji in poboji, gverilo in z zavestnim odklanjanjem izpolnjevanja dolžnosti in družbenega sožitja se zanika avtoriteto nosilcev javne oblasti. Mladi odklanjajo spoštovanje nadrejenim in disciplino v šolah. V imenu svobode in s kričanjem zahtevajo prosto pot večkrat nepremišljenemu početju. Toda kriza se ne ustavi tukaj, s svojim razkrajanjem gre še naprej in je prodrla že v osrčje družine. Otroci, sinovi in hčere, se upirajo avtoriteti staršev, je večkrat ne priznavajo, večkrat samo tudi tolerirajo zaradi potrebe tvarnega vzdrževanja.

To zanikanje avtoritete se vrši v imenu svobode, ki si jo posamezniki in skupine zahtevajo za sebe in svoje početje. To svobodo si vsak človek razlaga po svoje, v skladu s vsakovrstnimi lastnimi koristmi, brez čuta odgovornosti. V imenu nagonke in izmaličene svobode bi naj umrla resnična

svoboda in se umaknila navalu nereda in anarhije.

Pri vsem tem je najbolj vzne- mirljivo, ko se opaža, da nosilci avtoritete v Cerkvi, družbi in dru- žini ostanejo nemočni, razoroženi in zbegani pred pojavom tega na- vala in ne najdejo nobenih učin- kovitih sredstev, da bi se jim ustavili. Izgleda, da je naval slepe sile močnejši kot zdrav razum in temelji reda, ki so potrebni za vsako človeško družbo in urejeno življenje.

Zahtevajo pravice, spoštova- nje in vrednotenje lastnega do- stojanstva, pri tem se pa nosilci teh zahtev ne zavedajo ali nočejo zavedati, da imajo dolžnost spoš- tovati pravice in dostojanstvo drugih, kar je osnova za vsako normalno življenje in sožitje.

Postavlja se vprašanje upravi- čenosti obstoja obstoječega reda in njegove hierarhične ureditve, češ da omejuje človekovo svobodo in rast ter ne nudi več dovolj jamstva za uspešen človekov raz- voj in napredek zaradi svoje oz- kosti in enostranosti. Na vseh področjih človeka le ovira in ga zasuznjuje, pravijo.

Zagovorniki teh tez, in to je najhujše, ne vedo povedati niti nakazati, kaj bi naj nadomestilo sedanjo hierarhično in pluralisti- čno družbeno strukturo, obstoječi red in kateri bi naj bili temelji novega reda. Iz tega izhaja njihova nedozorelost in lahko rečemo tudi brezvestnost, kar postavlja tudi nevarnost obstoj družbe.

Pojav krize avtoritete v družini

Pri vsem tem je najbolj boleča in tudi kritična točka zanikanje avtoritete v družini. Ta je na zu- naj najmanj vidna in opazna, a je po svojih učinkih in posledicah najbolj nevarna, ker se je zajedla in ukoreninila v sam temelj druž- be.

Pri tem pojavu ne gre za otroš- ko neubogljivost, ki je znak in spremljevalec otroškega življenja, niti upornost mladih ljudi v do- raščajoči dobi, ko pridejo v tako- imenovana neumna ali boksarska leta, v puberteto in adolescenco, ki so značilna za iskanje oblike in osebnosti jutrišnjega človeka in za poslavljanje od otroškega brezskrbnega življenja. Gre za dobo, ko je mladi človek to že prebolel in doseže starost, ko mo- ra že resno misliti in odločiti med dolžnostmi in pravicami ter usmerjati pot svojega življenja.

Če se v pubertetni dobi mladi človek navadno zaradi prevelike preobčutljivosti in odkrivanja no- vega sveta in okolja, v katerem se nahaja, upira avtoriteti star- šev, je nikoli ne zanika, ker se potem kot nebogljen zopet vrača in išče zatočišče in zavetje. Šele potem, ko to dobo preboli, nastopi resničen problem, če se hoče otresti poslušnosti staršem, nji- hovi skrbi in opominom, ker hoče biti svoboden in samostojen. Več- krat tudi surovo pokaže, da nima- jo nad njim nobene pravice več, nobene kontrole in vpliva, da dela

in misli, kar hoče. S tem, da so ga starši vzredili, so že opravili svojo dolžnost, in s tem so prenehale tudi njihove pravice.

Zakaj kriza

Tako stališče mladih je grobo znamenje nevhvaležnosti, rekli bi, skoraj nekaj nečloveškega. Toda zakaj? Skušajmo si odgovoriti vsaj na kratko:

Najbrž nikoli v zgodovini človeštva starši otrokom niso izkazovali toliko nežnosti, oboževanja in občudovanja kot v naši dobi. Nikoli jih najbrž niso obdajali s takim ugodjem, toliko in tolikokrat ustregli njihovim kapricam, pa tudi nikoli se ni zgodilo, da potem, ko dorastejo, vse te skrbi zanje nič ne pomenijo, jih ne vrednotijo, jih ne nagiba k hvaležnosti, spoštovanju in ljubezni. Kje je vzrok temu?

Družbene spremembe in različni zunanji vplivi so prodrli tudi v osrčje družine. Ker je temelj družbe, a tudi njen del, je podvržena vplivom dogajanj in življenja družbe kot celote. Potrošniška miselnost in težnja za ugodjem je tudi v družini našla svoje mesto. Starši se borijo za svoj status, tvarno ugodje, za tvarne potrebe. Duhovnost in nrvnost, nadnaravnost so dostikrat zapostavljene. Glede na dohodke in tvarno bogastvo se odloča o številu otrok, s tega stališča se usmerja njihovo življenje. Ta miselnost, ki se je močno ukoreni-

nila v družinskem življenju, se prenaša na otroke, zato vrednotijo družinsko življenje samo s tvarnega vidika. Starši nudijo otrokom veliko tvarnega ugodja, a dajo jim premalo ljubezni, premalo zglednega krščanskega življenja. Dovolijo jim vse, kar premorejo, a premalo vzgajajo k odpovedi in ljubezni.

Ker se družino vrednoti kot potrošniško skupnost, oče velja toliko, kolikor zasluži in kakšno tvarno blagostanje lahko nudi svojim otrokom. Ko so otroci majhni, se tega ne zavedajo kljub temu, da občutijo, ko pa dorastejo, je v mnogo primerih odločilnega pomena in se očetova avtoriteta meri po vsotě mesečnih dohodkov in njihovi kupni moči. Če pa odrasli sin in hči v družini zaslužita več kot oče, potem je težko govoriti o njegovi avtoriteti, ker se morda sam sramuje svojega položaja oziroma ne zna prikazati ter pokazati, da sta denar ter očetovstvo z vsemi pravicami in dolžnostmi dve različni življenski realnosti.

Očetova avtoriteta, ki se je včasih istovetila z družinsko avtoriteto, je prva prizadeta. Kvantiteta tvarnih dobrin, materialistična vzgoja in potrošniški vpliv okolja ji izpodjedajo korenine. Temu se pridruži še realno dejstvo in potrebe, da oče deli svojo avtoriteto z materjo. Družbene spremembe in dejanske potrebe so tudi v tem pogledu prinesle svoje. Nekdanji oče, pred katerega oblastjo so

otroci in žena trepetali, je odšel v pozabo. Brez škode mu lahko želimo srečno pot. Toda deljena avtoriteta mora najti potrebno harmonijo in povezanost v edinstvi, kar se mora čutiti na vsakem koraku in v vseh dejanjih. Če te povezanosti v družinski avtoriteti ni, otroci doraščajo v razcepljeni, če že ne v razkrajajoči družinski skupnosti. Posledica tega je, da izgubijo smisel za urejeno življenje in spoštovanje do staršev.

Iz povezanosti obeh, ki sta ustanovila družino, izhaja dolžnost vzgoje otrok k redu in spoštovanju, k izpolnjevanju dolžnosti in šele potem k iskanju pravic. Vzgoja po navodilih nekaterih pedagogov, kot so na primer dr. Spockova in podobni avtorji, ki dovoljujejo otrokom vse, kar se jim zljubi, je prinesla v družinsko vzgojo pravo anarhijo. Če se otroku že od vsega početka dovoli vse, kar hoče, starši pa capljajo za njim kot lutka, potem tudi pozneje, ko bo dorastel, ne bo prenesel, da bi ga kdo vzgajal in usmerjal ter učil razlikovati med dobrim in zlom, med dovoljenim in nedovoljenim.

Vprašanje četrte zapovedi

Anarhija v družinski vzgoji in obnašanju mladih v odnosih s starši in z odraslimi na splošno postavlja pred verujoče posebno in trdo vprašanje glede na veljavnost in izpolnjevanje četrte božje zapovedi. Ali ima ta zapoved v

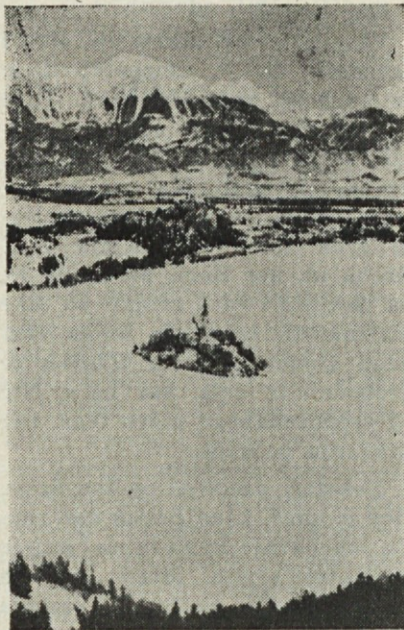
naših dneh še sploh kakšen pomen v medčloveških odnosih?

Včasih so se starši in otroci zavedali, da je neizpolnjevanje četrte božje zapovedi greh. Tudi pri verouku so tako učili in navaljali otroke, da so se tudi tega greha spovedali. Kaj pa to pomeni dandanes, ko za večina ljudi greh sploh ne obstaja več? Greha ni, ker Boga ni, če pa je, pa itak nima časa gledati na take malenkosti, ko pa je toliko drugega gorja na svetu. Človek je svoboden in dela, kar hoče. Nič ni prepovedanega razen tega, kar preganja policija.

Nekateri gredo še veliko dalje. Bog je umrl. Ljudje vsak dan znova pokopavajo Boga in malikujejo greh ter zločin. Mladi, tudi iz vernih družin, se takega ozračja navzamejo v šoli in okolju ter postanejo postopoma prepričani, da četrta božja zapoved kot tudi vse druge ne veljajo več, če so sploh kdaj zvedeli zanje.

Tudi med praktičnimi katoličani in še posebej v katoliški literaturi se vprašanje četrte božje zapovedi ne obravnava več ali samo mimogrede. Morda tudi pri verouku ne dobi potrebnega poudarka, zato, če vprašamo otroke, neubogljivosti sploh ne smatrajo za greh, ki ga je treba pri spovedi povedati. Na splošno se je vprašanje ubogljivosti umaknilo precej v ozadje.

Z opustitvijo spoštovanja četrte božje zapovedi pa je utemelji-

tev družinske in preko nje tudi družbene avtoritete izgubila svoj nadnaravni pomen in važnost ter obveznost. Sami človeški razlogi in dokazi pa niso dovolj, da bi mladega človeka prepričali in v njem utrdili spoštovanje do potrebne avtoritete.

Učenost sveta

Z zanikanjem zapovedi hoče človek pokazati, da je pametnejši kot Bog, da več ve. Zato občuduje svoje ustvaritve, predvsem na področju znanosti in tehnike. Smatra, da je vse ustvaril sam

in danes, kljub temu, da so vse iznajdbe in napredek močno povezani s koreninami preteklih stoletij. Samo od danes ni ničesar.

Tudi mladi, ki črpajo znanje v šolah in takem družbenem okolju, se okužijo s prepričanjem, da vedo vse, nasprotno pa starši vedo malo ali nič, zato mladim ne vedo povedati ničesar koristnega. Pri tem znanju v večini primerov ne gre za drugega kot za stare resnice, povedane z novimi besedami, dali so jim le bolj zvenečo terminologijo.

Starši se trudijo, da preskrbijo hčeram in sinovom višjo formalno izobrazbo, tudi višjo kot jo imajo sami. Iz tega pa še ne izhaja, da so mladi bolj pametni kot njihovi starši. Zgodovina in sodobno življenje nam dokazujeta, da se tudi največji učenjaki še vedno vračajo v življenjskih zadevah po navsote k svojim tudi preprostim staršem.

Šola da mladim formalno izobrazbo, staršem pa življenje življenjsko modrost. Zato vedno z ljubeznijo in poznanjem najbolj svetujejo in pomagajo svojim otrokom. Nihče jih v tem pogledu ne more nadomestiti.

Življenjska modrost, ki si jo oblikujejo starši skozi leta skupnega življenja, ima za kristjane korenine v milosti, ki so jo prejeli pri sklenitvi zakonske zveze. Morda ta trditev ni znanstvena, ker je za znanstvenika pri tem

važna le nagonška ljubezen, ki starše nekako sili, da znajo svojim otrokom prav svetovati. Vendar to ni dovolj, ker ima človek poleg nagonov tudi razum, in kolikor bolj so ta nagonška in razumska hotenja povezana s prošnjami za milost, toliko več uspeha imajo, toliko bolj so nesebična. Zato nobena formalna izobrazba te naravne življenjske modrosti ne more nadomestiti, more ji biti le v pomoč, v kolikor ne nasprotuje naravnim in božjim zakonom.

Potrebni so zgledi

Vsaka človeška avtoriteta, tudi v družini, izhaja od Boga. In če starši ne spoštujejo božje avtoritete, s kakšno pravico potem lahko pričakujejo, da jih spoštujejo njihovi otroci? Ni dvoma, da je tukaj jedro vprašanja.

Mlade ljudi je treba učiti z besedo, še več in na vsakem koraku pa z zgledom. Starši in vsi odrasli morajo izpolnjevati zapovedi, biti dosledni, delati tako vedno in povsod, kakor učijo. S tem bodo še najbolj prepričali mlade ljudi, utrdili v njih vero v Boga in zaupanje v človeka kot otroka božjega. To je edina pot za rešitev krize avtoritete v družini in v družbi.

Avgust Horvat

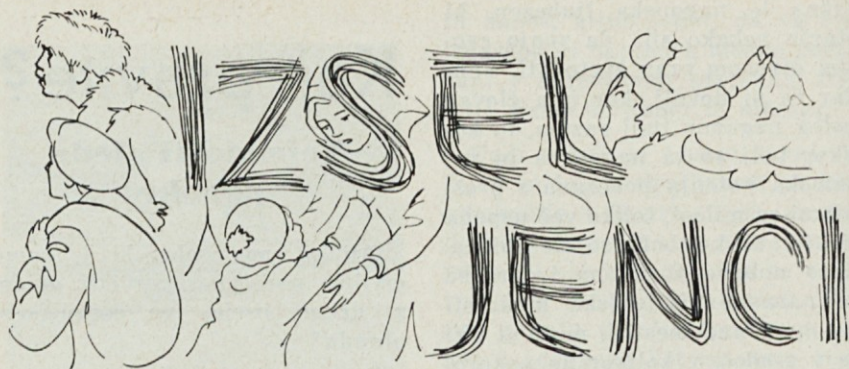
Kaj pravite?

Nejasnosti glede poroke

Ali se sme oseba, ki je samo civilno poročena, poročiti potem z drugo osebo po katoliškem obredu?

Katoličan, ki je samo civilno poročen, v resnici sploh ni poročen. Živi v grešni zvezi, čeprav pred državo velja za poročenega. Za kristjane je zakon zakrament in edinole Cerkev ima pravico določiti pogoje za njegovo veljavnost. Dejansko Cerkev katoličane obvezuje, da se morajo poročiti po cerkvenih zakonih, torej pred pristojnim duhovnikom in dvema pričama. Ta predpis velja za vsakega katoličana, pa naj se poroči s komerkoli, s protestantom, Judom, poganom ali pa pravoslavnikom. Samo civilno poročeni katoličan torej ne živi v pravem zakonu in je zato dolžan čimprej popraviti to nepravilnost — bodisi s tem, da se cerkveno poroči z osebo, s katero je dosedaj živel, ali pa se čimprej od nje loči. V tem zadnjem primeru se teoretično more poročiti s komerkoli, ker je dejansko samski, vendar pa Cerkev stavlja resne težave za te vrste cerkvene poroke, ker ne mara priti v spor z državo.

dr. Al. Kukovica

Roman „Izseljenci“ je objavil norveški pisatelj Johan Bojer l. 1924. V njem je zajel usodo svojega naroda, ki se pod pritiskom spremenjenih socialnih in gospodarskih razmer izseljuje v tujino, da najde tam kruha in svobode. S čudovito življenjsko neposrednostjo in umetniško prepričevalnostjo pričara pred nas bistveno tragiko izseljencev, ki se z nadčloveškim naporom bore z elementi za zemljo, za kruh in luč, ter z močnim, žgočim hrepenenjem po domu in domovini, ki do smrti ne ugasne. Vsa knjiga je ena sama visoka pesem silne domovinske ljubezni in neutošenega domotožja.

V velikih, preprostih potezah rastejo pred nami liki izseljencev, najprej posamezno, da se izostri in plastično vzboči njih individualna po-

ba, potem pa se združujejo v vedno tesnejšo celoto, ki jo giblje in gnete skupna usoda.

Notranjo razklanost in razpetost med dva svetova, med domovino in novim svetom, strnejo posebno trpke besede na zadnji strani knjige: „Zunaj v svetu imaš domovino in tukaj imaš domovino, v resnici pa si tujec tukaj in tam; tvoje pravo življenje je hrepenenje po tem, kar je daleč. Tvoja duša je kakor val, zmeraj nemiren, neprestano na poti.“

Roman je veličasten epos izseljencev, zlasti izseljencev vsakega malega naroda in njegove usode.

Delo je prevedel v slovenščino Božo Vodušek in je izšlo l. 1931 v Leposlovnici knjižnici Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani.

Prva knjiga

I.

Bilo je nekega vročega poletnega dne. Na Dyrendalu so gradili novo hišo za služinčad. Svetle stene iz tramov so bile že skoraj pri vrhu in polkovnik je moral biti pripravljen, da bo dal čez nekaj dni za likof. Prav za prav so sekali in razbijali na stavbi

samo trije ljudje. Videti je bil gornji del telesa Kala Skareta, dninarja, štiridesetletnega moža z rdečim šopom las pod brado. Zraven njega je bil videti Morten Kvidal, ki je bil prvi mizar v občini, čeprav je bil še čisto mlad. In tisti, ki je pravkar valil nov

hľad po ležajih, je bil Ola Vatne, plavolas fant, nekaj čez dvajset let, rdeč v lica in veselih, svetlo-modrih oči.

Ola Vatne je potihem prepeval. Saj ni bil tesar, ampak polkovnik je hotel, da naj poskusi. Pred veliko leti je prišel h graščini za pastirja: sedaj je bil hlapec, a razen tega pevec, muzikant in falot, ki so ga imeli radi vsi, najbolj pa dekleta. In odtod z vrha se je videlo tako daleč po svetu. Na zahodu pod gorami v snegu je bil veliki fjord, bliže se je raztezala planota hiš okrog cerkve, in najbolj sem, tik pod bregovi, kjer je stal Dyrendal, se je bleščalo jezero. Povsod je bilo poletje in to je bilo za petje dovolj. Kaj niso cvrčale ptice, ko so švigale sem in tja preko streh, kaj niso cingljali kravji zvonci z brega, kaj niso dekcle brenčale pesmi, vselej ko so pritekale čez dvorišče, da si naberejo tresk v predpasnik? Tam se je celo Kal, ubogi revež, široko smehljal naravnost v sonce in bila ga je sama dobra volja. In čez dvorišče proti dolgemu, belemu stanovanjskemu poslopju je šel veliki, silvolasi polkovnik. Kdo ve, če tudi on prav na tihem ni brenčal kake pesmi?

Spodaj z vrta prihaja gospodična Elza. Veter se igra z njenimi temnimi lasmi, oblečena je v svetlomoder predpasnik z rokavi in v košari nosi prvi zreli ribez. „Hej, vi tam zgoraj! Hočete

poskusiti?“ Dvigne grozd in ga vrže naravnost proti Olu, da ga komaj ujame. Obenem mu pošlje hiter pogled in se nasmehne, da se pokažejo beli zobje. Potem izgine odzadaj po stopnicah v kuhinjo. Ljudje so trdili, da pravi gospodar na graščini ni polkovnik, ampak njegova dvajsetletna hči. Ali kdo je mogel kaj pravega vedeti, kaj se godi pri gospodi za zaprtimi vrati.

„Takole ti je, če imaš ljubico,“ se oglasi Morten in pomežikne.

Ljubico? Ola se ni dal motiti v delu. Bil je doma iz majhne kočice gori v hribih in ona je bila hči polkovnika z Dyrendala. Veliko šol je napravila, prepotovala je veliko dežel, lepa je bila, tako da so ljudje pred cerkvijo gledali, ko se je pripeljala. Olova ljubica! Vendar, kadar ga je spil kozarec, je brez dvoma imel rad, če so ga dražili. Pomežikoval je malo z enim očesom in ni maral reči naravnost ne. Kaj ni bila po cele dneve z njim, ko je pasel? In letos poleti, ko je bil polkovnik z doma — ali se nista vozila skupaj v gozd po drva? In kaj se je dogajalo, ko sta se tolikokrat vozila ven na fjord, da bi lovila ribe? Ola ni maral praviti o tem, izdal ni nikoli nič. Ampak če je kdo rekel kaj preveč, je bil tepen.

Ljudje so zares pričeli govoriti o njima. Ola je bil seveda lep fant. Lepi Ola so mu rekla dekleta. Ampak napil se je neštetokrat in pri kartah podivjal. Zastavil

je vse, kar je imel: denar, uro celo obleko, ki jo je imel na sebi. Če je bil z jadrnico na morju, je gnal včasih kakor norec. Če je bil na lovu, je pozabil na vsako delo in drvel in drvel po cel teden za medvedovo sledjo. On in polkovnikova hči!

Zgoraj so tesali hlode in rabili oblič, kadar je bilo treba. Počasi se je nabralo vse polno tresk zunaj in znotraj zidov. Tako sveže so dišale v vročini. Zdelo se je, kakor bi se zvijale in kar hrepele po žveplenki. Ola je gledal na ta vnetljivi kup, ena sama iskra naj pride — hm! Čudno je bilo, kako je moral zmeraj pogledavati na te treske. Zdelo se mu je, kakor bi od njega nekaj hotele, kakor bi ga klicale na pomoč, kakor bi kar drhtele, da vzplapolajo. Ola se je polotilo, da bi si prižgal pipo. Ali ne. Polkovnik je rekel, da tega ne mara videti.

Sicer pa sam prihaja po stopnicah. Dolga pipa mu visi čez prsi, gologlav je, sivi nasvaljkanjki brki mu štrlijo iz obraza. „Ola!“ ga pokliče.

„Da, gospod!“ Mladi fant se vzravna, kakor da stoji na pozor, čeprav se še ni vabil pri vojakih.

„Zvečer, ko boš skončal, pridi v pisarno!“

„Da, gospod!“ pravi Ola. Polkovnik se obrne in odide v poslopje.

Na stavbi je vse utihnilo. Sekali in žagali in razbijali so kakor prej, ali nobeden od onih dveh

ni imel Olu ničesar več povedati. Vsi so čutili, da to ne pomeni nič dobrega.

Ko je zvečer Ola snel čepico in stopil v pisarno, je sedel polkovnik za pisalnikom in gledal v neko knjigo. Potem je vzel ščipalnik z nosa, uprl oči vanj in pohrkal.

„Ola Vatne — koliko imaš plače na dobrem?“

„O, menda samo za zadnjega četrta leta.“

„Torej pet goldinarjev. Čevlje in obleko, kar spada k plači, si gotovo dobil. Vendar tu imaš deset goldinarjev. Ali nocoj se boš selil iz hiše.“

Ola je stal in gledal. Ni razumel.

„Ne pravim, da si storil kaj hudega. In ne maram, da bi govorili, da sem te zapodil. Si boš že izmislil kak verjeten vzrok. Ampak nocoj se boš selil.“

„Da, gospod,“ je zajeceljal Ola in gledal v zid.

„Želim, da se ti bo dobro godilo. Zbogom, fant.“

Ola se je znašel pred vrati.

Pogleda okrog sebe. Čudno, vsi ljudje so izginili z dvorišča. Tovariša s stavbe sta šla po svojih potih. Nikogar ni, da bi se mu smilil. Elze ni iz hiše. Ko gre mimo stopnic, ki peljejo v kuhinjo, se mu zazdi, da se nekdo hihita za vrati. Zdaj oni uživajo, ker mora od hiše.

V stari sobi za služinčad sleče delovno obleko in obleče nedeljsko. Na ramo zadene kovček, v

katerem je vse njegovo premoženje. Zbogom in Bog povrni.

Na poti se mu zdi, kakor da mu znova in znova udarja krohot na uho. Od ostalih hlapcev, od nadek iz kuhinje prihaja, in morebiti je tudi Elza med njimi. Na bregu zavije s pota in se vrže med resje. Obleži in strmi v nebo. Taka je gospoda. Taka je Elza. Zdaj lahko svoje žive dni hodiš po svetu v zasmeh vsem ljudem.

V kovčku je morala biti še polna pollitrška steklenica. Izkopal jo je, odprl zamašek in nastavil malo steklenico na usta. Prvi požirek ni potolažil dosti. Samo ogrel je. Drugi je napravil svet malo prijaznejši. In šele, ko je bila steklenica prazna, je pogledal predse in se začel smehljati.

Preden pa so se odpravili spat, je šla Elza kakor po navadi k očetu v sobo z njegovim večernim grogom in sta se sprla. Ko je na koncu prišla iz sobe, ni bilo težko pogoditi, da je jokala. Dekle v kuhinji so se spogledavale. To pot je polkovnik pokazal, kdo je gospodar.

V isti noči pa je izbruhnil požar. Možje in ženske so drveli sem in tja z vedri polnimi vode. Polkovnik, gologlav, brez suknje in telovnika, je skušal voditi reševanje. Zmočili so jadra in jih napeli čez stanovanjsko poslopje, vendar konjski in kravji hlev sta pogorela. Še ves drugi dan so se kadili veliki hlodi na pogorišču.

Požar na velikem posestvu preplaši zmeraj ves okraj in raznesle so se govorice. Ali je bilo podtaknjeno?

Polkovnik je zmajeval z glavo in ni rekel nobene besede. Ta človek se ni, nikoli zagovoril, vsaj pred navadnimi ljudmi ne.

Čez tri ali štiri dni potem pa je prijahal rdečebradi veliki hlapec v hribe na Olov dom. Privezal je konja pred vrati, stopil v sobo, na hrbtu je nosil torbo. Dober dan, ljudje božji!

Ola sedi in veže metlo, njegov oče krpa škornje, mati prede. Veliki hlapec ima hudo navznoter ukrivljene noge. Njegovi rdeči lasje in rdeča brada so hudo kosmati. Nekaj časa sedi in govori o tem in onem.

„Sam vrag je imel pri tem ognju prste vmes,“ pravi stari iznad svojih škornjev.

„Moj Bog, kaj takega,“ vzdihne stara in obstane za trenutek s kolovratom.

Veliki hlapec vzame tedaj iz torbe debelo knjigo. Pa saj to je sveto pismo, v usnje vezano in z bakrenimi zaponami! Kaj naj to pomeni?

„Ola,“ pravi in gre preko sobe naravnost k fantu — „ali lahko deneš roko na tole knjigo in pri-sežeš, da nisi podtaknil?“

Ola sunkoma vstane, oče zleze pokonci, mati toliko da ne omedli. V sobi je tiho kakor v cerkvi, samo ura na steni tiktaka venomer.

Veliki hlapec še zmeraj drži debelo knjigo pred seboj. „Slišiš, Ola. Deni roko na evangelij in prisezi, da si nedolžen!“

Ola je bled kakor smrt. Zajec-lja: „Hudiča, kaj, kakšne šale pa uganjate?“

Veliki hlapec ponavlja: „Pri-sezi, Ola! Če praviš, z roko na svetem pismu, da nisi, ti verja-memo.“

Ampak Olu obvisijo roke. Pos-kuša, da bi dvignil desnico — da bi dvignil levico. Ne gre. Vendar nazadnje se desnica dvigne, in pogladi se z njo po čelu.

„Da, da,“ pravi veliki hlapec in stopi nekaj korakov nazaj. Po-tem spravi knjigo nazaj v torbo, pozdravi in odjaha po bregu na-vzdol.

„Ola,“ zašepeče mati in strmi vanj. „Ola,“ pravi tudi oče. Še zmeraj ima naočnike na nosu in drži šilo v roki. Ali fant samo gleda predse in mrzle kaplje mu stojijo na čelu.

Jasno je bilo, da bo prvi, ki zdaj pride, lensman.

Ampak ko se je drugo jutro pripeljal pred hišo in imel pomoč-nika in spone s seboj, je našel samo oba starca. Lensman je spraševal, je skušal zlepa in zgr-da. Ali kar je res, je res. Stara dva sta samo venomer ponavljala, da je sinoči pobegnili, morebiti sam ni vedel kam.

Na to se je pričel lov na Ola Vatneja in ves okraj je imel dosti govoriti o njem. Lensman in nje-

gov pomočnik sta preiskala vse hiše v hribih, vse planine, brego-ve in grape. S seboj sta imela pištrole in spone, a Ola nista uje-la. Govorice so se širile od hiše do hiše: Zdaj so ga prijeli. A izkazalo se je, da ni res. Spet so neki pastirji pravili, da so ga videli v gorah. Da, pred tremi dnevi. Vendar gore in gozdovi so bili prostrani in poletje je bilo. Kje je dobil jesti? Morebiti si je upal do kake planine? Dnevi so potekali, tedni so potekali in še zmeraj je bil prost. Lensman je drvel okrog in kmalu je bila razpisana nagrada za tistega, ki bo prijel Ola Vatneja.

Neke noči pa je tudi pri lens-manu izbruhnil požar. Sicer je zgorela samo kovačnica, a govo-ricice so trdile, da je bil spet Ola. Dražiti je hotel lensmana, kajpa-da, prav za nos ga je hotel vleči. In brz so bežale hitre noge od hiše do hiše: Ola je rekel nekemu pastirju v gozdu, da se ne bo prej vdal, dokler ne bo ves okraj sam pepel.

Ta glas je na mah spraval prav vse pokonci. V župnišču, pri lens-manu in na glavarstvu so posta-vili oborožene straže. Pri Brand-tovih na Lindegaardu sta vsako noč stražila po dva dninarja z nabitimi puškami. Prijelo se je tudi drugih, da je ni bilo skoraj hiše, kjer ne bi sredi nočne tišine odmevali budni koraki. Kaj, ko bi to pot prišel k nam!

V toplih, svetlih nočeh se je

bleščal fjord in na vzhodu so se temnili smrekovi hribi proti skalnatim goram. Tam — tam so zdaj lovili Ola Vatneja. Mogoče so ga obstrelili kakor volka, da je v resju rdeča sled za njim, koder beži. Mogoče se je zavlekel med skalovje ali v kako votlino, da tamkaj pogine kakor ranjen medved. Ola, ki ga je vsak poznal in redko kdo ni imel rad! Ki je tako godel za ples, da bi se drevje in kamenje zibalo! Ki je znal peti in praviti zgodbe, da bi mrličii vstali in se smejali! Ola! Kaj pa, če sploh ni bil kriv!

Lensman je dobil za lov vojake na pomoč. Saj ti so imeli ostro nabite puške. Tudi v sosednih okrajih so iskali lensmani s puškami in sponami: Ola bi bil lahko pobegnil tja čez. Raznesla se je govorica: vojaki so ga splášili na tem in tem hribu. Bežal je in oni so streljali, a jim je ušel. In lov je trajal dalje dan za dnem.

V planini je neko dekle sedlo v travo, da bi jedlo. Živina je ležala okrog nje in prežvekovala. Naenkrat se je zdrznilo. Neki moški glas je zavpil: „Hej, ti, daj sem tisto, kar ješ!“ Iz gozda je stopil bradat, divji človek in dobil od nje vse, kar je imela. Nasmejaj se je: „Povej jim doli v vasi, da je Ola Vatne zdaj tu, če mu kaj hočejo. Stanujem v tistemle bregu, jim reci.“ In znova je izginil v gozdu.

Globoko med vasmi leži fjord ves svetel in sinji od polnoči. Kar

skoči neki človek iz gozda, se ozre naokrog: da, okolica spi. Upre se z ramo ob čoln, ki je na bregu. Potisne ga v morje, skoči vanj in odvesla. Rešen! Zunaj na sredi fjorda plava tovorna jadrnica z mahedravnimi jadri. Privesla do nje. „Hej, vi tam zgoraj! Ali potrebujete koga?“ — „Kakor je,“ odgovarja krmar. Fant priveže svoj čoln na vrv in skoči na krov. „Kam pluje jadrnica?“ — „Na Dansko.“ Prav, fant je navajen morja. Spodaj v prostoru za moštvo dobi mesa in krompirja. Samo jé, jé. Prost! Rešen!

Čez nekaj ur pa, ko odide krmar spat in sedi mornar za krmilom, se človek znova zavihti čez krov. Mora nazaj. Lov za njim je bil prečudovit. Bežati, ko poka v hribih, skrivati se, potajiti se kakor lisica v jamo — oni stoje pred njo in ga hočejo izkaditi, on pa šine medtem skozi drug izhod — plašiti ljudi na enem kraju, oni pa ga lovijo čisto drugod — hej, bilo je kakor na svatbi. Mora nazaj v to igro.

Zgodilo se je nekaj čudnega. Ljudem se je zmeraj bolj smilil, čim strastneje so ga lovili. Ubogi fant, so govorili. Da oblast tako goni domačega človeka, kakor divjo zver! Ola, s katerim smo se tolikokrat ti in jaz in še marsikdo tako prijetno pomenili!

Tedaj se je zvedelo, da so ga vendar ulovili. Ne vojaki in ne lensman. Bila sta dva drvarja, ki sta prišla v prazno kočo na pla-

nini, da bi si skuhala kosilo. Tam notri je ležal, razcapan, shujšan, sami lasje in brada, da ga skoraj ni bilo več spoznati.

„Ola, vstati moraš.“

Šel je zlepa z njima. Ampak najprej sta mu morala dati jesti.

Nekaj dni po tem so dninarji pod Dyrendalom zlagali snope v kopice. Naenkrat se je eden izmed njih začel ozirati na pot. „Tamle prihajajo!“ je rekel.

In vseh šest gre k poti in čaka.

Najprej pride lensman sam na zapravljivcu. Gospod je, zato se mu odkrijejo. Za njim pa pride navaden voz z desko počez. Na njem sedi Ola, s sponami na rokah, in z obeh strani po en mož. Ves čas se pogovarja z njima. In čudno! Dninarji se odkrijejo prav tako, kakor da bi tudi on bil gospod.

Ola se ozre k njim in se nasmehne. In oni, njegovi stari tovariši, mu mahajo s klobukom.

Veliki hlapec pa ustavi voz in stopi k njemu, da mu da roko. Čisto na skrivnem mu stisne v pest majhno pismo. Potem so se odpeljali.

K zaslišanju so poklicali tudi polkovnika. In ko je stari, trdi vojak videl svojega hlapca med dvema stražnikoma, mu je bilo tako čudno v vratu, kakor bi se mu bilo nekaj zataknilo. Ola je bil priznal. Ali polkovnik je tako toplo govoril in je šel celo tako daleč, da je imenoval vse skupaj mladostno razposajenost. Če bi

imel on sam odločati, bi spregledal vsako kazen.

Hm! so se spogledali sodniki. Pač pa je pripomoglo k temu, da je Ola dobil samo eno leto prisilnega dela.

Nekoč pozno zvečer, ko je polkovnik bil že v postelji, so se odprla vrata in njegova hči je prišla v sobo.

„Oče,“ je rekla — „hudo mi je, a povedati ti moram nekaj, kar te bo bolelo.“

„No kaj?“ Tipal je za žveplenkami, da bi prižgal luč. Ona pa mu je vzela škatlico iz rok in sedla na rob postelje.

„Tole. Tisti, ki so spravili Ola Vatneja v ječo, ga ne smejo popolnoma uničiti.“

„Elza — kaj hočeš s tem?“ V temi je napenjal oči, da bi razločil njen obraz.

„Odločila sem se poročiti se z njim, ko bo prost.“

Polkovnik je omahnil globlje v blazine. Postal je tiho. Končno: „Poslušaj, ali se ti sanja, moj otrok?“

„Oče, dobro sem premislila. Kriva sem prav tako kakor on. In če me hoče, bova pač šla tako daleč, da te ne bo treba naju biti sram. Zdaj sem ti povedala.“

Pogladila ga je z roko po čelu in odšla. „Elza!“ je zaklical oče in se dvignil v postelji. Ona pa je nalahno smuknila skozi vrata in jih zaprla za seboj. Potem so utihnil njihovi koraki v hiši.

(Bo še)

kaj
pravite?

Prisega in obluba na sodišču

V prejšnjih časih je pri sodnih razpravah najmočnejša „priča“ bila prisega. Pod vplivom današnjih razmer se more prisego zamenjati z oblubo, da se bo vse po pravici povedalo. Ali je takšna obluba enaka prisegi, ki kliče Boga za pričo?

Takšna obluba po svoji trdnosti seveda ni enaka prisegi. Prisega je največje zagotovilo, ki ga kdo more dati, da bo res govoril resnico, ker kliče za pričo bitje, ki mu je najdražje in ki se ga mora tudi najbolj bati za primer, da ne bi govoril resnice. Toda za ljudi, ki ne verujejo v Boga, je treba najti neko drugo učinkovito

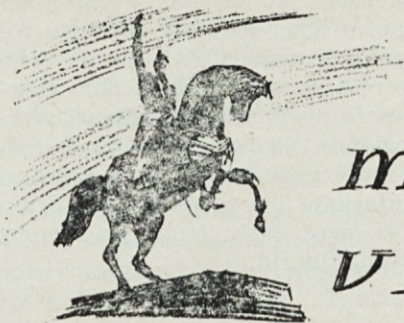
sredstvo, ki naj nas v čim večji možni meri zagotovi, da bodo res govorili resnico. Zato se pri brezvercih zadovoljimo, da nam zagotovijo svojo resnicoljubnost sklicujoč se na tisto, kar jim je najdražje v življenju. Zato nekateri prisegajo pri svoji materi, drugi pri svoji časti, tretji pri svojem življenju itd.

Kako je z učinkovitostjo pri molitvi?

V sv. pismu je rečeno: „Karkoli boste Očeta prosili v mojem imenu, vam bo dal!“ Kateri je pravi obseg te Kristusove oblube? Ali velja samo za duhovne dobrine ali pa tudi za materialne?

Ta obluba velja v polni meri le za nadnaravne dobrine. Pa še za te le v okviru redne božje ekonomije. To se z drugimi besedami pravi, da nam je Bog obljubil dati na našo molitev le tiste in toliko milosti, da dosežemo stopnjo svetosti, za katero nas je v svoji previdnosti namenil. Če bi n. pr. kdo prosil od Boga tolikšne svetosti, kakor jo je imela mati božja ali drugi veliki svetniki v Cerkvi, jih ne bo sprejel, ker ga Bog ni namenil za tolikšno svetost. Za naravne dobrine pa moramo prositi vedno le pogojno, namreč v kolikor so nam te dobrine pomočki in sredstva na poti k zveličanju in svetosti.

dr. Alojzij Kukovica

med nami v Argentini

Duhovnik Leopold Zajec CM — umrl

V 51. letu starosti je umrl 18. oktobra 1975 duhovnik lazarist Leopold Zajec. Trpel je za neozdravljivo boleznijo, za katero mnogi njegovi znanci niso vedeli skoraj do zadnjega, saj je nevrščnosti in bolečine ter skrbi hude bolezni prenašal mirno, bogovdano in diskretno. Pretrpel je tudi težak kirurški poseg.

Pokojnik je bil rojen v Žireh na Gorenjskem in sicer 16. novembra 1924. Po ljudski šoli v domačem kraju je študiral na škofijski gimnaziji v št. Vidu nad Ljubljano, bogoslovje po vojni v Rimu in v Escobarju pri Buenos Airesu ter bil

posvečen v duhovnika 18. decembra 1954. Novo mašo je pel v San Justu 2. januarja 1954.

Ker je bil med vojno njegov rodni kraj zaseden od Nemcev, so z drugimi moškimi mobilizirali okupatorji tudi njega v nemško vojsko. Poslan je bil na bojišča v Francijo in Rusijo. Iz nemške vojske je pobegnil, ko so mu partizani 30. novembra 1943 ubili očeta in je prišel na dopust. Šel je k domobrancem in postal častnik domobranske posadke v Idriji.

Po umiku iz domovine maja 1945 je bival nekaj časa v begunskih taboriščih v Italiji, nato pa vstopil v lazaristovski noviciat. Po posvečenju je najprej služboval v božjepotnem svetišču v Lujanu, nato več let vneto misijonaril po revnih predelih province Salta, Jujuy in La Rioja, potem pa po uspešno opravljenih letalskih in padalskih izpitih v Córdoba postal kurat arg. vojnega letalstva s kapitanskim činom. Kot tak je bil nastavljen na letalsko oporišče El Palomar pri Buenos Airesu in

kasneje v glavni stan arg. vojnega letalstva v Buenos Airesu.

Poleg strogo duhovniškega dela je pokojnik veliko predaval letalskim častnikom o pogubnosti komunizma. Med vojaštvom je bil zelo priljubljen, tudi med najvišjimi letalskimi funkcionarji. To se je pokazalo tudi ob smrti in pogrebu, ki je bil v nedeljo 19. oktobra v lazaristovsko grobnico na lujanskem pokopališču. Naj počiva v miru!

Proslava 29. oktobra

V soboto 25. oktobra je slovenska organizirana skupnost v Buenos Airesu praznovala v Slovenski hiši slovenski narodni praznik, 29. oktober, in dan slovenske zastave.

Proslava se je začela s sv. mašo v cerkvi Marije Pomagaj ob 7 zvečer. Mašo je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini msgr. Anton Orehar za žrtve vojne in revolucije in vse, ki so delali za domovino in našo skupnost. V mašnem govoru je msgr. Orehar govoril o potrebnosti dela za narodno skupnost in poudaril važnost udeleževanja pri slovenskih mašah in obredih za naše versko in narodno ohranjanje. Ob koncu maše so vsi navzoči zapeli zahvalno pesem.

Po maši je bila proslava v dvorani. 250 gostov, predstavnikov usmov in organizacij, je sedlo okrog pogrnenih miz. Po argentinski in slovenski narodni himni je pozdravil udeležence predsednik pripravljalnega odbora Pavel Fajdiga, v ime-

nu mladine je govoril predsednik SFZ Tomaž Rant, slavnostni govor pa je imel predsednik NO za Slovenijo Miloš Stare. Odrski prizor „Z nami okrog sveta“ (ob 30-letnici politične emigracije) je napisal dr. Tine Debeljak, režiral Maks Boršt-nik, izvajali pa dekleta in fantje. Sceno je napravil Frido Beznik. Po prizoru je bila slavnostna večerja.

Misijonska nedelja

Na misijonsko nedeljo, zadnjo v oktobru, so bile pri slovenskih mašah misijonske pridige in nabirke za misijone. Ob 4 popoldne pa je bila v Slovenski hiši misijonska proslava, ki jo organizirajo slovenski lazari-sti. Najprej je bila v cerkvi Marije Pomagaj koncelebrirana maša. Somaševali so msgr. Anton Orehar, misijonarji Franc Buh, Rado Suš-nik in Peter Opeka, ki je tudi pridigal, in Franc Sodja, pel pa je med mašo šolski zbor iz Slovenske vasi, ki ga vodi pevovodkinja ga. Zdenka Janova.

Prireditev v dvorani je vodil Lojze Rezelj. Na programu je bilo petje lanuških otrok, predstavitev treh misijonarjev, pozdrav mesgr. Oreharja in predsednika ZS Marjana Lobode ter skioptično predavanje misijonarja Buha.

G. France Bergant — novi dušni pastir za San Martin

Po odhodu g. Jureta Rodeta na študije v Rim je začasno maševal za Slovence v sanmartinskem okraju p. Ivan Caserman D. J., v nedeljo, 2.

novembra pa je msgr. A. Orehar umestil g. Franceta Berganta za novega slovenskega dušnega pastirja za področje San Martina.

Umestitev je bila v sanmartinski stolnici, ki so jo rojaki popolnoma napolnili, med nedeljsko mašo, pri kateri sta z msgr. Oreharjem somaševala p. Caserman in novi dušni pastir Bergant. V govoru je msgr. Orehar očrtal naloge dušnega pastirja in poudaril potrebo po sodelovanju vernikov z dušnim pastirjem.

Po maši so pripravili rojaki sprejem v Slovenskem domu. Novega dušnega pastirja so pozdravili moški zbor (pevovodja Slavko Rupnik) s pesmijo dobrodošlico, voditeljica Rožmanove šole gdč. Katica Kovač v imenu šole, Mojca Oberžan in Marjan Oberžan v imenu mladinskih organizacij in predsednik slovenskega doma v imenu sanmartinske skupnosti.

G. Bergant je bil rojen 16. aprila 1931 v Soteski pri Moravčah in in posvečen v duhovnika 18. decembra 1960 v Adroguéju. Nekaj časa je bil kaplan v Caserosu, nato pa izseljenski dušni pastir med rojaki v Angliji in v Rimu, kjer je študiral sv. pismo.

IZLET ŠOLSKIH OTROK

V soboto 18. oktobra je skoraj 500 učencev slovenskih sobotnih ljudskih šol iz Velikega Buenos Airesa odšlo na izlet v kopalnišče Villa Albertina. Ob 10. uri je bila za vse sv. maša, ki jo je daroval dr. Alojzij

Starc. Po maši so se vrstile igre, ki pa jih je kmalu popoldne prekinil dež, ki je prisilil otroke in učiteljsvo na odhod domov.

MENDOZA

Iz Buenos Airesa so lani gostovale med rojaki v Mendози kar tri pevske skupine: moški Slovenski buenosaireški oktet (pevovodja Janez Mežnar), mladinski mešani zbor Karantanija (vodi ga. Marija Geržičničeva) in zbor Slovenske mladenke pod vodstvom ge. Anke Gaserjeve. Vse 3 skupine so pele uspešno tudi pred argentinskim občinstvom Mendoze.

MLADINSKI DAN

Prvo novembrsko nedeljo je bil na Pristavi 23. mladinski dan, ki ga vsako leto organizirata zvezna odbora SDO in SFZ. Predhodne tekme v odbojki so odigrali fantje že v soboto, v nedeljo popoldne so pa igrale le dekliške ekipe. Ob pol dvanajstih je bilo dviganje zastav in mladinska maša, med katero je pela mladina ob spremljavi kitar. Msgr. A. Orehar je govoril o nalogah mladih ljudi in o nevarnostih današnjega časa.

Po skupnem kosilu so dekleta in fantje odigrali še sklepni igri, ob 4 popoldne pa se je začel prosvetni program, na katerem so se zvrstile mladinske skupine iz vseh slovenskih naselij z različnimi vajami in folklornimi plesi. Zvezna predsednika SDO in SFZ Marija Korošec in Tomaž Rant sta udeležencem spregovorila ustrezne besede, program pa

sta napovedovala Lučka Pavšer in Marko Mele.

Duhovniški sestanki

Slovenski duhovniki, ki delujejo v Velikem Buenos Airesu, se zbirajo na svoje sestanke zadnjo sredo v mesecu od marca ali aprila do novembra. Ob četrť eč tri imajo skupno pobožnost v cerkvi Marije Pomagaj, nato sestanek v mali dvorani in nato ostajajo skupaj v prijateljski družbi v obednici Slovenske hiše.

Na sestanku je najprej duhovna misel, nato predavanje in nazadnje razgovor o slučajnostih. V preteklem letu je bil program naslednji:

April: dr. Alojzij Starc: O pravem pojmovanju Boga; Tone Mizeric: Položaj v Argentini. Maj: Jure Rode: Prijateljstvo in povezanost med duhovniki; dr. Mirko Gogala: Zakrament sv. mažljenja. Junij: Stanko Skvarča: Duhovno življenje duhovnika; dr. Filip Žakelj: Ob 30-letnici pokola domobrancev; Julij: dr. Franc Rode: Božja previdnost; dr. Branko Rozman: Razmere v Sloveniji; Avgust: Tone Škulj: Duhovnikovo molitveno življenje; Jože Škerbec: Apostolska ekshortacija o krščanskem veselju. September: dr. Filip Žakelj: Češčenje Matere božje; Ivan Caserman: Katehizacija v okviru nove teologije. Oktober: Jože Škerbec: Duhovniška močatost; dr. Franc Gnidovec: Ekumensko gibanje. November: Jože Guštin: Marija in duhovnik; msgr. Anton Orehar: Vtisi s potovanja po Sev. Ameriki in Evropi.

Zveza slovenskih mater in žena

Zveza slovenskih mater in žena je imela 19. novembra občni zbor v Slovenski hiši, na katerem so udeleženske izvolile naslednji odbor: predsednica Pavlina Dobovšek, podpredsednica Ruža šuc, tajnica Renata Sušnik, blagajnica Marta Jeločnik, socialna referentka Milka Pezdirc, v nadzornem odboru so: Terezka Voršič, Iva Vivod in Cilka Urbančič. Krajevne odseke zastopajo pri osrednjem odboru zveze po tri delegatinje za vsak kraj. Duhovni asistent je Jože Škerbec.

Berazategui

„Za naš dragi dom in rod“ je bilo geslo proslave 10-letnice slov. doma v Berazateguiju, ki je bila v nedeljo 9. novembra. Pričetek celodnevne slavja je bil ob poldvanjstih s pozdravom Ivana Korošca, dviganjem zastav in sv. mašo, ki jo je daroval msgr. A. Orehar ob asistenci Jožeta Guština. Msgr. Orehar je v pridigi spodbujal k zvestobi Cerkvi in življenju po njenem nauku in k zvestobi slovenskemu narodu.

Po skupnem kosilu se je začel ob 3 popoldanski program. Na programu je bilo petje krajevnega zbora (pevovodja Jože Omahna), govor predsednika doma Jožeta Vidmarja, govor predsednika ZS Marjana Lohode, in ciklus podob izpred 30 let, ki ga je napisal Ivan Korošec in izvajali otroci, mladina in odrasli. Vsa prireditvev je bila posvečena 30-letnici našega zdomstva in pokola slovenske domobranske vojske.

Pristavski dan

V nedeljo 16. novembra so rojaki iz Castelarja proslavili Pristavski dan z geslom: Zvesti Bogu in narodu. Pričetek je bil ob 10,45 z dviganjem zastav. Igrala je mladinska godba pod vodstvom Toneta Skubica. Med mašo je msgr. Anton Orehar ob 16. letnici smrti škofa Gregorija Rožmana nakazoval življenjske smernice ob škofovem zgledu. Po maši je bilo skupno kosilo.

Popoldanski program se je začel ob 4 popoldne. Vodil ga je dr. Jože Krivec. Pozdravnim besedam predsednika Pristave Franceta Ranta je sledil pevski nastop šolskih otrok (ga. Anka Gaserjeva), govor predsednika ZS Marijana Loboda, govor predsednika NO Miloša Stareta o škofu Rožmanu, šolski prizorček (gdč. Mija Markež), nastop harmonikarjev Avgusta Čopa in Marjana Pfeiferja, petje terceta (Rok Fink, Marjan Pograjc in Janez Rode) in na dvorišču folklorni plesi pod vodstvom Jureta Ahčina.

Mendoza

Narodni praznik 29. oktobra in dan slovenske zastave so rojaki v Mendози praznovali v nedeljo 9. novembra. Obojega so se spomnili že pri popoldanski sv. maši, ki jo je daroval dušni pastir Jože Horn. Po maši so se zbrali v dvorani slov. doma. Oder sta pripravila arh. B. Bajuk in režiser Rudolf Hirschegger. Spored je obsegal petje zbora (prof. Božidar Bajuk), govor predsednika krajevnega DS Staneta Grebenca, nastop šolskih otrok in mladine in

za sklep „Deklamacija o slovenski zastavi“ dr. Tineta Debeljaka v avdiovizualni priredbi.

Srebrni jubilej slovenske farne skupnosti v San Justu

V nedeljo 12. oktobra so Slovenci v San Justu pri Buenos Airesu proslavili srebrni jubilej svoje farne skupnosti in 19-letnico Našega doma.

Ob 8. uri zjutraj so se v velikem številu zbrali pred stolnico v San Justu, v kateri se že 25 let zbirajo. Prišli so zastopniki slovenskega življenja iz vsega Velikega Buenos Airesa, prišel delegat msgr. Anton Orehar, prišla krajevni škof msgr. Carreras in župnik ter generalni vikar msgr. Marcón. Po govoru zastopnikov farne skupnosti je msgr. Marcón odkril spominsko ploščo, kjer stoji v slovenskem in argentinskem jeziku: Hvaležni Slovenci ob 25. letnici. Po odkritju je msgr. Marcón čestital Slovincem za vzorno dušno pastirsko delo. Nato je bila v cerkvi koncelebrirana sv. maša. Somaševali so: škof Carreras, msgr. Anton Orehar in dušni pastir dr. Alojzij Stare. Škof je v pridigi želel, da naj še v bodoče bomo med seboj in z Bogom povezani, kajti samo tako bomo v zglede župniji in škofiji, kamor nas je postavila božja previdnost. Med sv. mašo je pel pevski zbor, ki ga vodi štefan Drenšek.

V Našem domu je bil nato popoldanski del proslave: po pozdravnih besedah g. Staneta Mustarja, predsednika Našega doma, in poročilu dušnega pastirja ob 25-letnici je šol-

ski zbor pod vodstvom gdč. Anice Mehle zapel več pesmi.

Osrednji točki popoldanskega programa, ki je privabil veliko rojakov, sta bila: praznični govor msgr. Antona Oreharja ob 25. letnici dušnega pastirstva v San Justu in odrski prizor „Iz našega dnevnika“, ki ga je napisal dr. Tine Debeljak, režiral g. Frido Beznik, s pevsкими točkami pa spremljal Mladinski zbor, ki ga vodi g. Andrej Selan. V prizoru je dr. Tone Debeljak opisal prihod v Novi svet, prve praznike v Argentini, srečanje s slovenskim duhovnikom, smrt in poroko in življenje v urejenih razmerah. Frido Beznik pa je v izvedbi živo nakazal vero, upanje in ljubezen Slovencev v novem svetu. Sceno je mojstrsko izdelal g. Tone Oblak s sodelavci.

Srebrni jubilej je bil vsekakor lep spomenik življenja, preteklosti, ki je minila, in bodočnosti, ki se odpira.

Meddobje, Leto XIV, št. 4

Revija Meddobje, ki jo izdaja Slov. kulturna akcija v Buenos Airesu, prinaša v 4. številki 14. letnika naslednje sestavke:

France Papež: Hay un año.

Poezija in proza: Vladimir Kos: Vek brez ladij; Nekega majskega jutra; „O“; Fr. Papež: Fantje; Vinko Beličič: Drobná proza: Jeromen, Ventilator, Tridesetletnica; Franc Jeza: Prevrat.

Dramatika: T. S. Eliot (Fr. Papež): Koktajl (3. dejanje).

Eseji: Vl. Kos: Hranite mi na

večer drag spomin; Fr. Jeza: Imena na —mir.

Prevodi: Friedrich Schiller-Tine Debeljak: Hvalospev radosti.

Kronika: Kulturni večeri in pridelitve SKA v Buenos Airesu in Mendози v letih 1973 in 1974.

Umetniška priloga: Iz razstave slikarke Bare Remec.

Prvo sv. obhajilo

Na prvo adventno nedeljo je v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši prejelo prvič evharističnega Jezusa 50 slovenskih otrok, 26 deklic in 24 dečkov. Prvoobhajilno mašo je daroval msgr. Anton Orehar. Med mašo je pel šolski zbor Slomškove šole pod vodstvom Anice šemrov, na harmoniju pa je petje spremljal organist Gabrijel Čamernik.

Ob koncu maše so se prvoobhajanci fotografirali, potem pa skupaj zajtrkovali v obednici Slovenske hiše. Msgr. Orehar jim je razdelil spomin-ske diplome.

Vombergarjevi „Čudni snubci“

15. novembra je bila v Slovenskem domu v San Martinu uprizoritev vesele igre „Čudni snubci“, ki jo je napisal Joža Vombergar. Režiral je Maks Borštnik s pomočjo ge. Nataše Smersujeve. Igrali so Miha Potočnik, Jože in Tone Jerman, Marta in Silva Rupnik, Mirjanka Voršič, Stanka, Jožek in Marjan Oberžan ter Jure Truden. Uprizoritev je lepo uspela in so jo ponovili tudi v drugih krajevnih domovih.

naše šole

OSNOVNE ŠOLE

Objavljamo shematičen prikaz slovenskih sobotnih šol v Argentini v šolskem letu 1975, ki delujejo pod okriljem osrednjega društva Zedinjena Slovenija. Šolski referent ZS: France Vitrih.

Šola Franceta Balantiča v San Justu:

Učencev 116 (deklie 71, dečkov 45 in 3 otroci v otroškem vrteu). Voditeljica šole: Angelca Klanšek; katehet: dr. Alojzij Starc; učiteljice: Katica Cukjati, Mirjam Jereb, Kristina Jereb; petje: Anica Mehle; telovadba: Emica Urbančič in Andrej Selan; predsednik šol. odbora: Pavle Malovrh.

Šola škofa Ireneja Friderika Barage v Slovenski vasi:

Učencev 64 (deklie 30, dečkov 34). Voditeljica: Zdenka Jan; kateheta: Janez Petek in Andrej Prebil; učiteljice: Mimi Bokalič, Lilijana Brulc, Malka Vilfan; petje: Anči Koprivnikar; telovadba: Marija Hočevnar; predsednik šol. odbora: Tone Brulc.

Šola Ivana Cankarja v Bezateguigu:

Učencev 7 (deklie 5, dečka 2). Voditeljica: Cilka Pucko; katehet: Jože Guštin; učiteljica: Betka Vitrih.

Šola škofa Jegliča v Slovenski hiši:

Učencev 32 (deklie 21, dečkov 11). Voditeljica: Marjana Batagelj; kateheta: Gregor Mali, Janez Rode; učiteljici: Anica Rode in Maruška Batagelj; za otroške vrtec: Lučka Pavšer; telovadba: Narte Kinkelj; 3 kasteljansko govoreče otroke iz mešanih zakonov je poučevala v okviru šole Francka Avguštin-Pérez; predsednik šol. odbora: Nace Grohar.

Šola Josipa Jurčiča v Carapachayu:

Učencev 53 (deklie 27, dečkov 24). Voditeljica: Majda Markež; katehet: Matija Borštnar; učiteljice: Marta Korošec, Ani Klemen in Mara Pleško; predsednik šol. odbora: Pavel Belc.

Šola dr. Francea Prešerna na Pristavi v Castelarju:

Učencev 53. Voditeljica: Mija Markež; katehet: Matija Lamovšek; učiteljice: Angela Rajer, Vida Pograje (suplentka); petje: Anka Gasser; otroški vrtec: Mimi Gorišek; telovadba: Anka Golob, Lidija Čop in Nada Kopač; predsednik šol. odbora: Ivan Kopač.

Šola škofa dr. Gregorija Rožmana v San Martinu:

Učencev 71 (deklie 43, dečkov

28). Voditeljica: Katica Kovač; kateheta: Jure Rode in Rado Sušnik; učiteljice: Gizela Šušteršič, Saša Golob, Nina Pristovnik, Marta Dimnik; petje: Marjeta Boltežar; predsednik šol. sveta: Andrej Makek.

Šola škofa Antona Martina Slomška
v Ramos Mejiji:

Učencev 152 (deklie 86, dečkov 66). Voditeljica: Helena Malovrh; katehet: Jože Škerbec; učitelji: Marta Jeločnik, Majda Kelc, Alenka Poznič, Renata Sušnik, Franček Breznikar, Marjan Hribar, Marjan Loboda, Kristina Breznikar (suplentka); otroški vrtec: Saša Zupan in Majda Holosan; predsednik šol. odbora: Lojze Lavrič.

Šola sv. Cirila in Metoda v Mendozii:

Učencev 34 (deklie 17, dečkov 17). Voditeljica: Lenčka Božnar; katehet: Jože Horn; učiteljice: Zalka Hirshegger, Angela Šmon, Mimi Artač; petje: prof. Božidar Bajuk.

Šola Jakoba Aljaža v Bariločah:

Učencev 10 (6 deklie, 4 dečki). Vodi in poučuje: Milena Arko.

Šola Janeza Trdine v Miramaru:

Učencev 9. Voditeljica: Anica Gornik; katehet: Boris Koman; učiteljica: Ana Trpin.

SREDNJEŠOLSKI TEČAJI

Srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka v Slovenski hiši:

Srednješolcev 188 (1. letnik: 43, 26 dijakinj in 17 dijakov; 2. letnik: 49, 21 dijakinj in 28 dijakov; 3. letnik: 41, 20 dijakinj in 21 dijakov; 4. letnik: 37, 28 dijakinj in 9 dija-

kov; 5. letnik: 28, 20 dijakinj in 8 dijakov).

Pfroporski zbor: Pavle Rant (ravnatelj), msgr. Anton Orehar (verouk), Tine Debeljak ml., Ana Marija Klanšček, inž. Andrej Krečič, dr. Marko Kremžar, Albin Magister, lic. Franci Markež, lic. Terezka Prijatelj, Marjan Šifrer, Miloš Stare, Božo Stariha in inž. Jože Žakelj; tajnica tečaja: Anica Rode; knjižničarka: Nataša Krečičeva.

Šolski program je obsegal verouk, slovenščino, zgodovino, zemljepis, državljansko vzgojo in petje.

Srednješolski tečaj ravn. M. Bajuka, podružnica Slovenska vas:

V letu 1975 je bilo vpisanih 41 dijakov: 30 fantov (17 vaščanov in 13 od drugod) in 11 deklet. 5. letnik je končalo 5 dijakov: 3 dekleta in 2 fanta. Poučevali so: Rudolf Drnovšek, Anton Gale, Ignacij Glinšek, Ladislav Lenček CM, Franc Sodja CM in Dušan Šušteršič. Tečaj je vodil Franc Sodja.

Rožmanov zavod v Adrogué:

Srednješolcev je bilo 17. V verouku, slovenščini in zgodovini ter zemljepisu so jih poučevali Marjan Bečan, dr. Filip Žakelj in dr. Franc Gnidovec.

Bariloče:

Srednješolcev 14. Poučevali so France Jerman, Vojko Arko, Zorko Simčič in Tine Debeljak ml.

Mendoza:

Srednješolcev 12. Tečaj vodi inž. Marko Bajuk, poučevali so Jože Horn, prof. Božidar Bajuk in Darinka Žumer.

Dve novi knjigi SKA

Marijan Marolt: Jože Petkovšek

Življenjepisna povest. Buenos Aires 1975. str. 300. —

Ob triletnici smrti umetnostnega zgodovinarja in pisatelja Marijana Marolta, ki je bil soustanovitelj in tajnik SKA, je ta izdala v njegov spomin njegovo povest, ki jo je dovršil malo pred smrtjo pod naslovom *Jože Petkovšek*. To je bil slovenski slikar z Verda pri Vrhniki (1861—1898), skoraj Maroltov sosed, o katerem je pred 50 leti prav Marolt napisal prvi življenjepisni članek o njem, pa potem vse življenje zbiral podatke o njem. Po svojih povestih Zori, noč vesela in Rojstvo, ženitev in smrt Ludvika Kavška, ki sta dosegli velik uspeh med občinstvom, je zdaj svoja dognanja o Petkovšku skušal podati v leposlovnih obliki kot povest, „življenjepisno povest“, pa vendarle tako, da bi podala tudi postanek in strokovno označbo njegovih slik, ki se jih je ohranilo le nekaj čez 20. Njegovo življenje je bilo čudno: morda je bil celo sin svojega polbrata (nerednosti v družinskem življenju), dedič bogatega posestva, ki pa je imel neustavljivo slo po umetnosti. S šolanjem po evropskih akademijah je kopnelo njegovo premoženje, neredno življenje ga je napravilo alkoholika in končno spravilo v blaznost, v kolikor ni bila posledica podedova-

nosti, da je umrl na Studencu. Njegovo mladost, ljubezen in šolanje po svetu opisuje Marolt bolj kot leposlovec, njegovo slikarsko delo pa že kot umetnostni zgodovinar. Tako je to Maroltovo delo nekaka vmesna zvrst, leposlovno-znanstveni spis, ki prijetno in poljudno podaja usodo slikarja, ki je zdaj po vojni doživel v Sloveniji veliko slavo: nekdanji Šempetrski nasip so preimenovali v Petkovškov nasip in državna pošta je izdala v njegov spomin znamke z najbolj znano njegovo sliko Domá (Ta je reproducirana na naslovni strani knjige!). —

Toda ta knjiga nima pomena samo zaradi te povesti, temveč je predvsem namenjena kot poklonitev Marijanu Maroltu, zaslužnemu kulturnemu delavcu doma in v emigraciji. Dr. Rajko Ložar, ki je s posebnim strokovnim člankom dopolnil Maroltovo oznako Petkovška (str. 7—20), je tudi napisal študijo o Maroltu kot umetnostnem zgodovinarju v domovini (237—250), kjer se je uveljavil že s tremi strokovnimi knjigami. Dr. Tine Debeljak pa je prispeval 50 strani dolgo razstavo Maroltu kot človeku in kulturnemu delavcu v emigraciji. S podrobnim navajanjem njegovega življenja doma, v taboriščih in v Argentini ter z opisi njegovih člankov v emigracijskih listih je podal njegovo življenjsko in delovno podobo. Šele iz

tega pregleda spoznamo, kaj vse je predstavljal Marolt za kulturo naše emigracije ter kakšna vrzel na vseh področjih je nastala po njegovi smrti. Prav gotovo je bil med najdelavnejšimi kulturnimi delavci med nami, tudi sotrudnik našega Duhovnega življenja.

Tako ta knjiga vsebuje prav za prav dva življenjepisa dveh Vrhničanov: v leposlovnih oblikah slikarja Jožeta Petkovška ter v esejistični Marijana Marolta. Z njo se je SKA pietetno oddolžila svojemu soustanovitelju in tajniku.

Knjigo je opremil slikar Andrej Makek, Maroltov zet.

France Kunstelj:

BUTARA

Novele in črtice. Buenos Aires, 1975.

Tudi to knjigo je napisal Vrhničan, duhovnik France Kunstelj. Kdor je pred vojno bral slovenske katoliške liste (Dom in svet, Mladika, Vrtec, Obisk, Slovenčev koledar...), je povsod naletel na pisatelja Kunstlja, ki je izšel iz istega gnezda kot Karel Mauser. Njegove novele in črtice so raztresene po vseh teh listih. Kot pišejo, bi morala iziti prva njegova knjiga v Slovenčevi knjižnici že v polovici l. 1945, pa ga je čas prehitel. Zdaj je iz teh drobnih, a lepih in klenih črtic urednik dr. Tine Debeljak nanovo zbral lep izbor in ga nam povil v Butaro. Iz več razlogov, kot pravi. Eden teh je tudi ta, da je k posvečenju na cvetno nedeljo 1941 l., ko ga je med napadom nacističnih avionov posvečal škof Rožman, gotovo kot novomašniški dar prinesel

Kristusu to svojo butaro literarnega dela, pa tudi svoje življenje. Vse njegovo pisanje je bilo v okviru duhovništva in seveda tudi svoje umetnosti: v lepem, izbranem slogu, z nazorno podobo in karakteristiko opisuje opažanja otrok, mladoletnikov, pa vseh ubogih in obteženih, kruljavih, grbavih, slepih... dninarjev, nesrečnih, pa tudi srečnih... Nekatere novele so naravnost vzor literature, ki prav tako zadosti pravilom umetnosti kakor plemenite človečnosti. Videti je, da bi se razvil v dobrega pisatelja, ki bi nasledil tradicijo pisateljev duhovnikov, kot so bili Finžgar, Jalen, Meško... Te črtice so kot nalašč za branje po družinah, za darila mladini, pa tudi pravim literarnim ljudem bodo prijale zaradi svoje jezikovne lepote, nazornega opisovanja in človeške plemenitosti.

France Kunstelj, ki je izšel iz šentviškega zavoda, je kot kaplan stopil za kurata k domobrancem. Umaknil se je skupno z njimi na Koroško ter bil vrnjen v Teharje. Tam je doživel mučeniško smrt med prvimi. Skrivaj je poročal mlade pare vrnencev za skupno pot v smrt, dajal odvezo svojim tovarišem... pa prav zato so mu partizani odsekali ali polomili dlani v zapestju in jih blagoslavljal samo še s krelji... Mučenik sv. spovedi. Poročila o tem so v dodatni besedi o pisatelju, ki jo je napisal urednik dr. Tine Debeljak. Poleg tega je v članku tudi literarna oznaka Kunstlja kot pisatelja.

Prav gotovo je to vse priporočitve vredna knjiga, zlasti še zdaj, ko je

SLOVENC PO SVETU

Baragov praznik v Clevelandu

Cleveland je mesto, kjer živi skoraj 100 tisoč Slovencev, se pravi mesto, kjer biva največ Slovencev zunaj Slovenije. 28. septembra je bil v mestu veličasten vseameriški Baragov praznik, ki je bil odlično organiziran in je zbral izjemno število udeležencev. Clevelandska in marquetteška škofija sta bili pokroviteljici Baragovega dneva, odgovornost za izvedbo vse slovesnosti pa sta škofiji zaupali Slovencem, da ameriški javnosti predstavijo svetniškega kandidata Baraga. Pripravljalni odbor za Baragov dan so sestavljali predstavniki slov. župnij v Clevelandu: Marije Vnebovzete, sv. Vida in sv. Lovrenca.

izšla za tridesetletnico njegove smrti. SKA je z njo potrdila novega upoštevane vrednega pisatelja med našimi domobranci ter s tem najlepše počastila spomin na našo narodno tragedijo.

Knjigo je opremil akad. slikar Ivan Bukovec.

E. K.

Sobotna prireditev

Na predvečer, 27. septembra, je v župnijski dvorani Marije Vnebovzete inž. Jože Žele predvajal film o krajih, kjer je Baraga živel in deloval v Sloveniji in nato med Indijanci v Ameriki. Pisatelj Karel Maušer pa je razlagal slike. Nato je bil za številne udeležence prijeten družabni večer.

Zborovanje Baragove zveze

V nedeljo 28. sept. je bilo najprej za vse goste skupno kosilo, nato pa zborovanje Baragove zveze, ki so se ga udeležili predstavniki cerkvenega in civilnega življenja: škof Salatka iz Marquette, škof Hickey iz Clevelanda, vicepostulator Viktor Tomc, zastopnik ljubljanskega nadškofa dr. Vilko Fajdiga; clevelandski župan Perk, senator Frank Lausche in zastopniki slovenskih ameriških društev.

Zborovanje je vodil izvršni direktor in blagajnik Baragove zveze v Marquette Charles Strelick, rev. James Wolf je poročal, da je vsa dokumentacija za Baragovo beatifikacijo v Vatikanu kompletna, odobrena od papeža in dovolj utemelje-

na o svetniškem življenju. Na zborovanju so govorili tudi škofa Salatka in Hickey ter dr. Fajdiga.

Slavnostna maša

Kmalu po eni uri popoidne je bila v stolnici St. John slavnostna maša. Somaševali so škofje Hickey, Salatka in Issemmann, župnika Viktor Tome od Marije Vnebovzete in dr. Edvard Pevec od sv. Vida, Strellick iz Marquette in okrog 30 duhovnikov. Napovedovalec je bil Karel Mauser. Na koru sta pela združena zbora Lira od sv. Vida in Ilirija od Marije Vnebovzete pod vodstvom pevovodja Martina Košnika. Maša je bila delno v angleškem, deloma pa v slovenskem jeziku, petje pa je bilo samo slovensko. Pridigal je prelat dr. Vilko Fajdiga, za njim pa še škof Salatka. Stolnica je bila polna vernikov. Narodnih noš je bilo 200.

Akademija

Obsežna škofijska dvorana ni mogla sprejeti vseh udeležencev. Na slavnostni prireditvi je nastopalo nad 200 ljudi: pevski zbor Korotan (pevovodja F. Gorenšek), učenci slovenski pri sv. Vidu in Mariji Vnebovzeti (pevovodja M. Savernik), pevski zbor Slov. ženske zveze (pev. Gorenšek), zbor Slov. fantje (M. Košir), folklorna skupina Kres (Bernardka Ovsenik), Mladi harmonikarji (Rudi Knez), Slovenske mladenke (B. Ovsenik). Za sklep so zapeli združeni pevski zbori Korotan, Dawn, Slovan, Slov. fantje, Lira in Ilirija Tomčevo pesem: „Čudovit si v svojih svetnikih.“

80-letnica

senatorja Franka Lauscheta

9. novembra so Slovenci iz Clevelanda in drugih predelov ZDA počastili senatorja Franka Lauscheta ob njegovi 80-letnici. Nad 400 predstavnikov slovenskega in ameriškega javnega življenja se je zbralo k akademiji in banketu v dvorani sv. Vida.

Banket je otvoril z molitvijo škof William Cosgrove, nato je imel pozdravni govor član NO za Slovenijo Jože Melaher, ki je poudaril slavljenočevo pravilno presojanje dogodkov v Sloveniji med revolucijo in njegovo naklonjenost do slovenskih protikomunističnih beguncev, ko so prihajali v ZDA. Lauschetu je izročil spominsko plaketo v imenu Narodnega odbora za Slovenijo, za katero je napravil načrt akad. slikar Ivan Bukovec. Za Melaherjem je govoril pisatelj Karel Mauser, čestitke pa so izrekli mestni župan R. Perk in drugi gostje. Pri slavnosti, ki jo je vodil okrajni sodnik Avgust Prijatelj, je sodelovalo okrog 170 ljudi.

Slavljenec je bil rojen 14. novembra 1895 v Clevelandu kot sin slovenskih staršev, postal sodnik v Clevelandu, potem dvakrat po vrsti mestni župan, petkrat po vrsti guverner države Ohio (10 let) in 12 let senator. Mac Arthur in Eisenhower sta ga predlagala celo za predsedniškega kandidata ZDA. Kljub najvišjim družbenim položajem v ameriškem svetu je Lausche zmeraj poudarjal, da je sin slovenskih staršev, rad se je družil z rojaki in ljubil slovenski jezik in našo pesem.

novice iz Slovenije

Zasedanje škofovske konference

V začetku oktobra je bilo v Zagrebu zasedanje konference katoliških škofov Jugoslavije. Škofje so se predvsem pogovarjali o pastoralnih načrtih za posamezne škofije in ugotavljali, kaj vse je treba še storiti, da bi mogli tak načrt sestaviti. Pogovarjali so se tudi o novem obredniku zakramenta pokore in sklepe o njegovi izvedbi odložili na prihodnje zasedanje.

Nadškof Pogačnik je poročal o delu sveta za nauk vere. V preteklem letu so razpravljali o liku kristjana v sodobnem svetu. Škof Držečnik je orisal program za molitveno osmino za krščansko edinost v letošnjem letu, škof Lenič pa je zbranim povedal svoje vtise o obiskih Slovencev v Nemčiji.

Srečanje redovnic in redovnikov

22. oktobra so se zbrali številni redovniki in redovnice iz vse Slovenije v veliki dvorani teološke fakultete v Ljubljani. Redovniški dan je s pozdravnim govorom odprl salezijski inšpektor Štefan Žerdin. Dr.

Anton Nadrah je v predavanju teološko utemeljil redovne skupnosti, posamezne redovne družine v Sloveniji pa sta opisala uršulinka Snežna Večko in jezuit Miha Žužek. Srečanje se je začelo in končalo z besnim bogoslužjem. Udeležila sta se ga tudi nadškof Pogačnik in škof Lenič.

Smrt duhovnikov

Prve dni septembra je umrl Venčeslav Vrtačnik, župnijski upravitelj v pokoju na Radovici. Rojen je bil 1914 v Srednji vasi, župnija Sela pri Kamniku, v duhovnika posvečen l. 1940. Deloval je v Škocjanu pri Novem mestu, v Trebnjem in v Radovici. Umrl je v gozdu v metliški župniji in so ga našli šele konec oktobra.

24. oktobra je umrl kot žrtev prometne nesreče kapucin p. Vilibald Novak, rojen l. 1908 v župniji Hrušica na Primorskem in pred smrtjo delujoč v Vipavskem Križu. Služboval je po kapucinskih samostanih v Ptuj, Mariboru, Celju, Krškem in v škofji Loki.

25. oktobra je od srčne kapi zadet umrl v avtomobilu jezuit Jože Preac. Rojen je bil l. 1901 v Moškanjcih, župnija Sv. Marjeta pri Ptuj, postal duhovnik l. 1933 in bil do l. 1945 priljubljen voditelj duhovnih vaj za dijake in voditelj dijaških Marijinih kongregacij v Ljubljani. Ko je prišel 1954 iz zapora, je prevzel župnijo Šentlovrenc na Dolenjskem, kasneje pa je bil župnik v Brezju v Mariboru.

27. oktobra je umrl v bolnišnici na Golniku prof. Marko Mihelič,

župnik v Mavčicah. Doma je bil v vasi Sodevci, župnija Stari trg ob Kolpi, rojen 1912, v duhovnika posvečen 1936, bil kaplan v Velikih Laščah, med vojno študiral matematiko v Zagrebu, po vojni bil vikar v Novem mestu, župnik v Kamniku in dekan kamniške dekanije ter nazadnje župnik v Mavčicah.

7. oktobra je umrl po dolgotrajni boleznini upokojeni župnik pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah Matija Neudauer. Pokojnik se je rodil 1896 v Sv. Lenartu, v mašnika je bil posvečen l. 1923 in je služboval v Gornji Polskavi, Brestanici, Sutlanski Poljani in pri sv. Lovrencu.

Naj počivajo v miru!

Teološki tečaj za izobražence in študente

V 2. polovici novembra je medškofijski odbor za študente organiziral v dvorani teološke fakultete v Ljubljani dvotedenski teološki tečaj o aktualnih vprašanjih.

Predavali so dr. Tone Stres: Invazija absurda, Skrivnost zla; dr. P. Roman Tominec: Nedolžni trpijo; dr. Štefan Steiner: Skrivnost greha; dr. Franc Rode: Skrivnost smrti; Neutešljivo hrepenenje; dr. Janez Janžekovič: Možnosti za raj na zemlji; dr. France Perko: Nevera — eksistencialni pesimizem; Vera, eksistencialni optimizem; dr. Vekoslav Grmič: Nevera vernih, Vera nevernih; dr. Anton Nadrah: Prebujena živa vera; Jože Vesenjak: Vera v

liturgičnem občestvu ;dr. Jože Rajhman: Meje razuma, Svetloba kontemplacije; dr. Lojze Bratina: Strast večno živeti.

Škofje in novi zakon o pravnem položaju verskih skupnosti

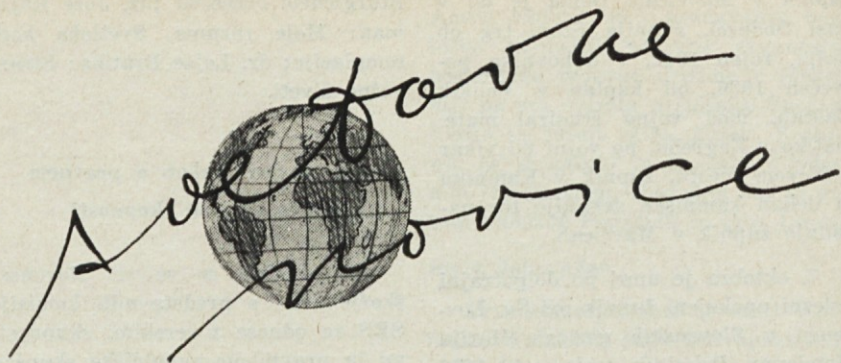
30. oktobra so se vsi slovenski škofje sešli s predstavniki komisije SRS za odnose z verskimi skupnostmi in pravnikom republiške skupščine ter razpravljali o osnutku novega zakona o pravnem položaju verskih skupnosti. V pogovoru so pojasnili nekatere manj natančne stvari v besedilu osnutka novega zakona. Škofje so dali tudi več predlogov, n. pr. o šolanju verskih pomočnikov in uslužbencev, o internatih za malosemeniščnike, o verskem tisku, o romanjih, davkih, lokacijah za cerkvene stavbe, o verski dobrodelnosti in podobnih aktualnih zadevah.

Predloge za izboljšavanje osnutka je napisal v „Družini“ št. 45 (23. 11. 75.) tudi dr. Franc Perko.

Srečanje slov. škofov

z glavnimi redov. predstojniki

20. novembra je bilo pri salezijancih na Rakovniku srečanje slov. škofov z glavnimi predstojniki slov. redovnikov in redovnic. Govorili so o razmerju med škofi in redovniki in o nalogah redovnikov v današnji Cerkvi na Slovenskem.

Preganjanje katoličanov vzhodnega obreda

Pr podatkih najnovejše vaticanske študije „Katoliški vzhod“ doživljajo največje preganjanje katoličani vzhodnega obreda v Sovjetski zvezi, v Albaniji in Romuniji. V Romuniji so vse katoličane (1,562.000) enostavno pripojili pravoslavni cerkvi. Od šestih katoliških škofov so zahtevali, da se odpovedo katoliški Cerkvi. Ker so to odklonili, so bili vrženi v ječo, kjer so vsi umrli.

Proti splavu

V Kanadi je en milijon državljanov podpisalo zahtevo, ki je bila predložena kanadskemu parlamentu, da je treba spremeniti zakon iz leta 1969, ki dovoljuje splav, in da je treba z novim zakonom zaščititi nerojenega otroka tako kakor vsako drugo živo osebo.

Radijske oddaje v 33 jezikih

Vaticanska radijska postaja je začela oddajati svoj program tudi v

finskem jeziku. Tako oddaja sedaj ta postaja svoj program v 33 jezikih, med temi tudi v slovenskem jeziku.

Število bogoslovcev narašča

V zadnjem letu se je povečalo število bogoslovcev v nekaterih argentinskih bogoslovjih, v katerih se je že dalje časa občutilo pomanjkanje novega duhovniškega naraščaja. V buenosaireški nadškofiji je v zadnjih letih vstopilo v bogoslovje prav majhno število bogoslovcev: 12 v letu 1970, 5 v letu 1971, 7 v letu 1972, 14 v letih 1973 in 1974, toda 22 v letu 1975. Še večji napredek zaznamuje škofija San Isidro, ki je imela le 5 bogoslovcev leta 1970, 8 v letu 1972, zopet samo 5 v letu 1973, 16 v letu 1973, 21 v letu 1974 in 29 v letu 1975. Vsekakor razveseljivo znamenje.

Skupna šola za anglikance in katoličane

Katoliška škofija v Cliftonu in anglikanska škofija v Gloucesterju

sta sklenili zgraditi skupni kolegij, v katerem bo prostora za 1.200 učencev. Skušali bodo napraviti tudi enotni program za poučevanje verouka. Je to velik uspeh ekumenskih prizadevanj v Angliji.

Dva novomašnika — oba Slovenci

V krški škofiji na Koroškem so imeli lani dva novomašnika. Eden je Jurij Buh, rojen v Klopčah, župnika št. Rupert pri Velikovcu, drugi pa je Janez Tratar iz Tolskega vrha. Oba izhajata iz družin s številnimi otroki in oba sta napravila maturo na slovenski gimnaziji v Celovcu, o kateri trdijo Nemci, da je strup in leglo komunizma na Koroškem. Nemška večina na Koroškem pa ni dala lani nobenega novomašnika.

Še vedno so sužnji na svetu

Preiskave so pokazale, da je na svetu še vedno štiri milijone suznjev, ki jih prodajajo kot tržno blago. Največ jih je v arabskih sultanatih. Zoper to pa ne storijo ničesar niti združeni narodi niti velesile, ker imajo pač ti sultani petrolej v svojih rokah.

Mašniška posvečenja na češkoslovaškem

Češkoslovaške komunistične oblasti delajo velike ovire tistim, ki bi radi študirali bogoslovje. Na vse mogoče načine skušajo preprečiti vstop v bogoslovje. Kljub temu raste število bogoslovcev. Lani so v vseh škofijah posvetili novomašnike in sicer v Pragi 8, v Litomericah 5, v Olo-

muču 4, v Brnu 5, v Bratislavi na Slovaškem pa kar 35.

V Rimu posvečenih 363 novih mašnikov

Ob dnevu duhovniških posvečenj 29. junija lani je bilo v baziliki sv. Petra v Rimu posvečenih 363 novih mašnikov iz vsega sveta. Med temi je bilo 188 škofijskih duhovnikov, 175 pa članov raznih redov. Iz Jugoslavije je bilo na ta dan posvečenih 24 mašnikov, katerih večino tvorijo Hrvati.

Svetovni kongres žosistov

Rajni kardinal Cardijn je ustanovil gibanje mladih katoliških delavcev in mu dal naslov JOC (Jeunesse ouvrière chrétienne). Iz te kratice se je razvila beseda žosizem, člani gibanja pa se imenujejo žosisti.

Naloga žosizma je, ustvariti nov tip delavca, ki bo krščansko mislil in deloval. Gibanje se je razširilo po vsem svetu. Nedavno so imeli žosisti v Linzu v Avstriji svoj 5. svetovni kongres, katerega se je udeležilo 120 delegatov iz 55 dežel. Za novega predsednika je bil izvoljen 27 letni šofer José Luis Vélez iz Portorica.

Cerkev se porušili

V središču poljske prestolnice Varšave je stala cerkev sv. Vladislava. To cerkev je komunistična oblast dne 23. novembra predlanskim porušila, ne da bi o tem obvestila prizadetega župnika ali škofa. Po obstoječih zakonih oblasti brez škofovskega pristanka ne smejo porušiti nobene bogoslužne stavbe.

KJE JE KAJ

UVODNIK	Pravo orožje miru (Pavel VI.)	1
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Dokument arg. škofov o stanju v deželi ... Rim v znamenju sv. leta (R. Smersu)	4 11
BOŽIČ	Slovenski strop (O. Župančič)	2
	Trikraljska meditacija (V. Beličič)	5
	Pred trikrat križanimi vrati (F. S. Finžgar)	7
	Božje rojstvo (anonimni avtor)	8
	Novo leto; Dobro delo (Lily Novy)	23
SODOBNA VPRAŠANJA	Ob koncu leta žene (P. Dobovškova)	16
	Slovinci - zdomci v Nemčiji (dr. J. Zdešar)	20
RAZNO	Slov. birma v Buenos Airesu	9
	Kaj pravite (dr. Al. Kukovica)	39, 47
	Naše šole	54
	2 novi knjigi SKA (E. K.)	56
ZA MLADINO	Moje želje za l. 1976 (razni)	24
	Pismo mladim (dr. A. Stare)	28
	Kako naj se zblížamo? (dr. M. Kremžar) .	30
	Kdo nas razume (Goldmann-Mizerit)	32
V DRUŽINI	Kriza avtoritete v družini (A. Horvat) ...	34
ROMAN	Izseljenci (Johan Bojer)	40
NOVICE	Med nami v Argentini	48
	Slovinci po svetu	58
	Novice iz Slovenije	60
	Svetovne novice	62

Leto XLIII

Januar 1976

Št. 1

Enero N° 1

duhovno življenje

je slovenski verski mesečnik, ki ga
izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar);
urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio
Orehar — Ramón L. Falcón 4158,
Buenos Aires.

Registro de la propiedad Intelectual
(No. 1.313.507)

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425,
Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna,
Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.
ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass
Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.
Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304
St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103,
USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview
Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.
TRST: Marijina družba, Via Risorta 3,
Trieste, Italija.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzu-
tta 18, Gorizia, Italija.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mo-
horjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Letna naročnina v Argentini in obmej-
nih državah je 1.200 pesov; v ZDA in
Kanadi 9 dolarjev; v Avstriji 160 šilin-
gov; v Italiji 3.5000 lir; drugje proti-
vrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires, Argentina.

Zunanja oprema in stalna zaglavja
„Duhovnega življenja“ in „Božjih ste-
zic“: Stane Snoj.

Posvetitev brezmadežnemu srcu Marijinemu ni samo enkrat opravljena posvetilna molitev, ampak je nova vez, s katero se mi navežemo na Marijo.

In to se mora v vsem našem življenju poznati. Z Marijo povezani moramo misliti kakor Marija, delati kakor Marija, vse z Jezusom in za Jezusa storiti kakor Marija.

Posvetitev mora biti važno in odločilno dejanje, ki globoko posega v naše mišljenje in življenje, ki nas z milostjo božjo spremeni in spreobrne. Te lepe sadove pa bo posvetitev imela le, če bodo naše duše na dejanje posvetitve temeljito pripravljene.

Škof Gregorij Rožman

